

EURÓPSKA PANELOVÁ DISKUSIA OBČANOV

O boji proti nenávisti v spoločnosti

Rukopis dokončený v októbri 2024

Tento dokument sa nemôže považovať za dokument predstavujúci oficiálne stanovisko Európskej komisie.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2024

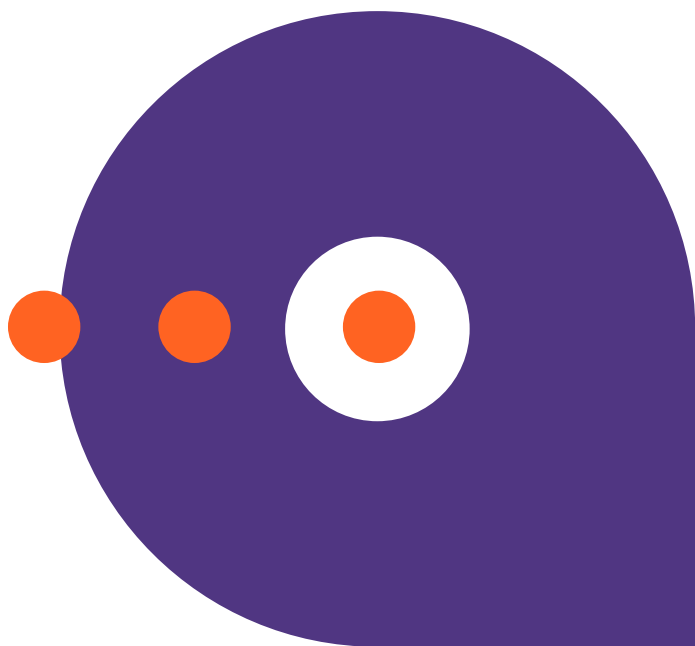
© Európska únia, 2024

Politika Komisie týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa riadi rozhodnutím Komisie 2011/833/EÚ z 12. decembra 2011 o opakovanom použití dokumentov Komisie (Ú. v. EÚ L 330, 14.12.2011, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>).

Ak nie je uvedené inak, opakované použitie tohto dokumentu je povolené v zmysle licencie Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To znamená, že opakované použitie je povolené za predpokladu, že sa riadne uvedie zdroj a akékoľvek zmeny.

Print	ISBN 978-92-68-21059-8	doi:10.2775/2364004	NA-01-24-004-SK-C
PDF	ISBN 978-92-68-21058-1	doi:10.2775/0597359	NA-01-24-004-SK-N

EURÓPSKA PANELOVÁ DISKUSIA OBČANOV

**O boji proti nenávisti
v spoločnosti**

Obsah

Zhrnutie	5
1. Úvod	10
2. Metodický rámec	12
2.1. Náhodný výber a demografické zloženie panelovej diskusie	12
2.2. Priebeh panelovej diskusie	15
2.3. Metódy participácie	15
2.4. Kolektívne výsledky	17
2.5. Riadenie a poznatky	17
2.6. Pozorovatelia	20
3. Rozšírenie zapojenia	22
3.1. Platforma na zapojenie občanov	22
3.2. Komunikačná stratégia	22
4. Odporúčania občanov	26
4.1. Vymedzenie problému a odporúčania	26
4.2. 21 odporúčaní na boj proti nenávisti v našej spoločnosti	27
Odporúčanie 1: Jedna Európa, jedna definícia: kriminalizácia nenávistného prejavu	27
Odporúčanie 2: Európsky protokol o účinnej reakcii na oznámenia o trestných činoch z nenávisti	27
Odporúčanie 3: Národný úrad pre boj proti nenávisti v členských štátoch	28
Odporúčanie 4: Tréning tolerancie (T4T)	28
Odporúčanie 5: Zvyšovať informovanosť o nenávisti a existujúcich opatreniach a možnostiach na boj proti nej pomocou verejných kampaní	29
Odporúčanie 6: Reklama proti nenávisti	30
Odporúčanie 7: Vytvorenie celoeurópskej platformy spájajúcej informácie, zdroje, opatrenia a systémy podpory týkajúce sa boja proti nenávisti	31
Odporúčanie 8: Zriadenie nezávislého výboru pre dôveryhodnosť	32
Odporúčanie 9: Spoľahlivosť, fakty a transparentnosť: overovanie a objasňovanie financovania informácií	32
Odporúčanie 10: Európa spoznáva vás: participatívne médiá pre občanov	33
Odporúčanie 11: Prasknúť bublinu: podpora rôznych pohľadov v sociálnych médiách	33
Odporúčanie 12: Riešenie anonymity v online priestore s cieľom bojovať proti nenávisti	34

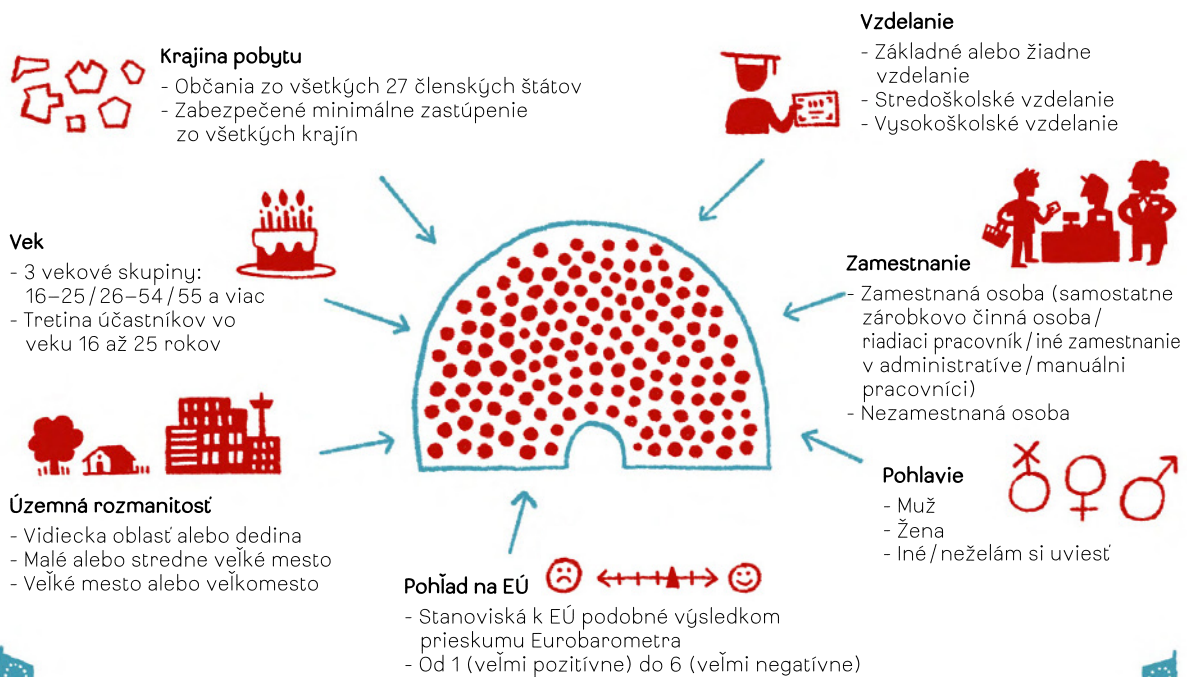
Odporúčanie 13: Európsky preukaz bezpečného surfovania.....	34
Odporúčanie 14: Moderovanie obsahu pomocou umelej inteligencie: ochrana sociálnych médií pred nenávisťnými prejavmi.....	34
Odporúčanie 15: Šírenie kultúry diskusie v školách inšpirovanej občianskymi panelovými diskusiami.....	35
Odporúčanie 16: Posilniť sociálne a emocionálne zručnosti detí a mládeže, aby sa predchádzalo nenávisti.....	36
Odporúčanie 17: Vzdelávanie o nenásilnej komunikácii pre všetky generácie, všetky národy.....	36
Odporúčanie 18: Vytvorenie európskych panelových diskusií občanov pre mladých ľudí (vo veku 16 – 25 rokov) na boj proti nenávisti.....	37
Odporúčanie 19: Rozvoj dobrovoľníckych občianskych služieb v miestnych komunitách pre dospelých.....	37
Odporúčanie 20: Pomoc pri návrate k zmyslu života.....	37
Odporúčanie 21: Hľadajú sa ľudia: riešenie sociálnej nerovnosti v boji proti nenávisti v EÚ.....	38

Zhrnutie

EURÓPSKA PANELOVÁ DISKUSIA OBČANOV: AKO TO FUNGUJE?

— PODMIENKY ÚČASTI PRE SKUPINU, ABY JEJ ZLOŽENIE ODRÁŽALO ROZMANITOSŤ EÚ —

EURÓPSKA PANELOVÁ DISKUSIA OBČANOV
BOJ PROTI NENÁVISTI V SPOLOČNOSTI

ČO MÔŽEME UROBIŤ PROTI NENÁVISTI A AKO MÔŽEME DOSPIEŤ K VÄČŠEJ MIERE VZÁJOMNÉHO REŠPEKTU V NAŠICH SPOLOČNOSTIACH?

PANELOVÁ DISKUSIA OBČANOV: ZASADNUTIA

PLENÁRNE ZASADNUTIE

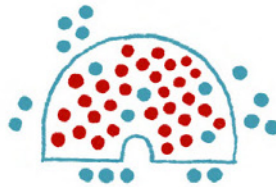
FACILITÁTORI A MODERÁTORI

- Usmerňovali občanov v diskusiách na všetkých troch zasadnutiach
- Moderovali diskusie v malých skupinách a na plenárnych zasadnutiach

POZOROVATELIA

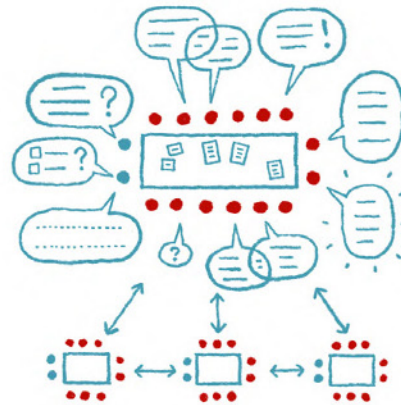
- Prácu panelových diskusií sledovali aj výskumní pracovníci, novinári a zástupcovia organizovanej občianskej spoločnosti

RIADIACI VÝBOR

- Zložený zo zástupcov Európskej komisie, poradného tímu (odborníkov zapojených do návrhu, metodiky a moderovania) a tímov zodpovedných za praktickú organizáciu
- Navrhol, zorganizoval a riadil túto panelovú diskusiu občanov a zabezpečil nad ňou dohľad

PRACOVNÉ SKUPINY

TLMOČNÍCI

- Pokryli všetkých 24 úradných jazykov EÚ

VÝBOR PRE ZHROMAŽĐOVANIE POZNATKOV

- Približne 8 externých expertov a jedna expertka Komisie
- Vymieňali si vedomosti a odborné znalosti
- Podieľali sa na vypracovaní informačného súboru a overovaní faktov
- Pomáhali pri štruktúrovaní rokovaní a výbere rečníkov

PRVÉ ZASADNUTIE

DRUHÉ ZASADNUTIE

TRETIE ZASADNUTIE

ODPORÚČANIA

ODOVZDANIE

- Občania odovzdajú odporúčania Európskej komisii

NADVÄZUJÚCE OPATRENIA A SPÄTNÁ VÄZBA

- Európska komisia zahrnie tieto odporúčania do tvorby politik

ODPORÚČANIA

1 Jedna Európa, jedno vymedzenie: kriminalizácia nenávistných prejavov

2 Európsky protokol účinnej reakcie na oznamovanie trestných činov z nenávisti

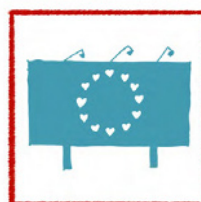
3 Národný úrad pre boj proti nenávisti v členských štátoch

4 Tréning znášanlivosti (T4T)

5 Zvyšovanie informovanosti o nenávisti a existujúcich opatreniach a nápravných opatreniach na boj proti nej pomocou verejnej kampane

6 Reklamy Pomoc proti nenávisti

7 Vytvorenie celoeurópskej platformy kombinujúcej informácie, zdroje, opatrenia a systémy podpory týkajúce sa nenávisti

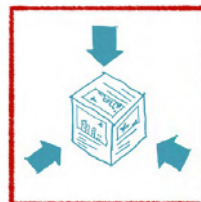
8 Zriadenie nezávislého výboru pre dôveryhodnosť

9 Spoľahlivosť, fakty a transparentnosť: overovanie a objasňovanie financovania informácií

10 Európa sa s vami stretáva: participatívne médiá pre občanov

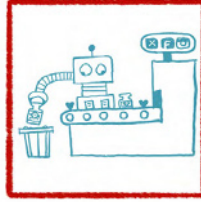
11 Prasknúť bublinu: podpora rozmanitých hľadísk v sociálnych médiách

12 Riešenie online anonymity v záujme boja proti nenávisti

13 Európska karta bezpečného surfovania

14 Moderovanie umelej inteligencie: ochrana sociálnych médií pred nenávisťnými prejavmi

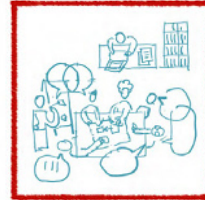
15 Šírenie diskusnej kultúry v školách inšpirované panelovými diskusiami občanov

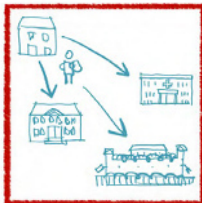
16 Posilňovanie sociálnych a emočných zručností detí a mládeže na predchádzanie nenávisťi

17 Vzdelávanie všetkých generácií a všetkých národov o nenásilnej komunikácii

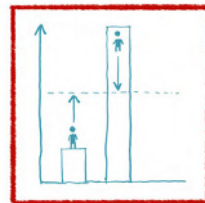
18 Vytvorenie diskusných panelov európskych občanov pre mladých ľudí (vo veku 16–25 rokov) na boj proti nenávisťi

19 Rozvoj dobrovoľných občianskych služieb v miestnych komunitách pre dospelých

20 Pomoc pri návrate k zmyslu života

21 Starostlivosť o druhých: riešenie otázok sociálnej nerovnosti v záujme boja proti nenávisťi v EÚ

ÚVOD

1. Úvod

Európska únia vo svojich zakladajúcich zmluvách¹ ukotvila hodnoty, ako sú úcta k ľudskej dôstojnosti, sloboda, demokracia, rovnosť, právny štát a rešpektovanie ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k menšinám. Všetky formy nenávisti a neznášanlivosti sú s týmito základnými právami a hodnotami nezlučiteľné. Oslabujú demokraciu a súdržnosť našich spoločností. A napriek tomu Európa aktuálne zažíva znepokojivý nárast nenávistných prejavov a trestných činov páchaných z nenávisti. Aj keď nie je ľahké nájsť presné údaje o rozsahu fenoménu nenávisti, je veľmi pravdepodobné, že sa značne podhodnocuje. EÚ si uvedomuje tieto výzvy, a preto sa už aktívne zapojila do realizácie politik na boj proti nenávisti vo všetkých jej formách a snaží sa zintenzívniť svoje úsilie v boji proti nej.

Európska komisia a vysoký predstaviteľ EÚ pre zahraničné záležitosti prijali 6. decembra 2023 spoločné oznámenie s názvom *Nenávist' tu nemá miesto: Európa zjednotená proti nenávisti?*². Vyzvali v ňom k vytvoreniu celoeurópskeho priestoru na dialóg ako miesta stretnutí občanov z celej EÚ, kde budú môcť diskutovať o spôsoboch, ako prekonať nenávist' a rozdelenie a namiesto toho spoločne profitovať z našich európskych hodnôt: z rovnosti, dodržiavania ľudských práv a rešpektovania ľudskej dôstojnosti.

V nadväznosti na túto výzvu Európska komisia prevzala iniciatívu a v prvej polovici roka 2024 usporiadala európsku panelovú diskusiu občanov na tému *Boj proti nenávisti v spoločnosti*. Na troch diskusných zasadnutiach, ktoré sa konali 5. – 7. apríla, 26. – 28. apríla a 17. – 19. mája, sa zúčastnilo 150 náhodne vybraných občanov zo všetkých 27 členských štátov EÚ, aby odpovedali na túto otázku: **„Čo môžeme urobiť proti nenávisti a ako môžeme dospieť k väčšej miere vzájomného rešpektu v našich spoločnostiach?“**

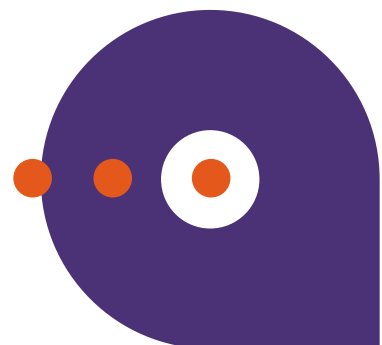
Nenávist' a jej dôsledky sú zložitou témou. Môže mať rôzne formy, od veľmi jemných až po oveľa explicitnejšie. Nenávist' môže zostať iba vnútorným pocitom, ale môže sa pretaviť aj do násilných činov (ako sú činy vyvolané násilnými extrémistickými ideológiami). Môže sa prejavovať v mnohých podobách: od slovných urážok alebo nadávok cez šikanovanie, obťažovanie, dezinformácie, ktoré vykresľujú menšiny v nesprávnom a nepriaznivom svetle, vyhrážky alebo výzvy na násilie až po fyzické násilie či dokonca vraždu. Na základe informačných materiálov, príspevkov odborníkov a diskusií v pléne a pracovných skupinách občania, ktorí sa zúčastnili na tejto panelovej diskusii, identifikovali možné politické opatrenia a príslušné zainteresované strany, ktoré by sa na rôznych úrovniach mali zapojiť do boja proti nenávisti v našej spoločnosti. Európska panelová diskusia občanov o boji proti nenávisti v našej spoločnosti napokon viedla k vypracovaniu a prijatiu 21 odporúčaní, ktoré sú v plnom znení uvedené v prílohe k tejto správe.

Po zasadnutiach panelovej diskusie boli zúčastnení občania požiadaní, aby v rámci hodnotenia procesu vyplnili dotazník spätnej väzby. Výsledky tohto prieskumu sú čiastočne uvedené v rôznych častiach tejto správy.

Následné kroky v súvislosti s týmito 21 odporúčaniami budú ďalej opísané v správe občanov, oficiálnom dokumente, ktorý prijme kolégium komisárov spolu s budúcimi politickými iniciatívami. Usporiada sa aj podujatie na poskytnutie spätnej väzby s cieľom vysvetliť tieto kroky účastníkom panelovej diskusie. Cieľom tejto správy je medzitým zhmuť hlavné prvky tejto európskej panelovej diskusie občanov a objasniť jej metodický rámec, spôsob, akým sa viedli diskusie, výstupy z troch zasadnutí, ako aj posúdenie procesu občanmi.

⁽¹⁾ https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/principles-and-values/founding-agreements_sk

⁽²⁾ Európska komisia (2023), Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade – *Nenávist' tu nemá miesto: Európa zjednotená proti nenávisti*, JOIN(2023) 51 (https://commission.europa.eu/document/c60c451c-ccd2-406a-be3a-ef65123f2bb6_en).

METODICKÝ RÁMEC

2. Metodický rámec

2.1. Náhodný výber a demografické zloženie panelovej diskusie

V záujme zabezpečenia spravodlivého, konzistentného a spoľahlivého prístupu, ktorý by v čo najreprezentatívnejšej miere odrážal rozmanitosť európskej spoločnosti, sa pri náboře účastníkov do európskej panelovej diskusie občanov použili metódy náhodného výberu.

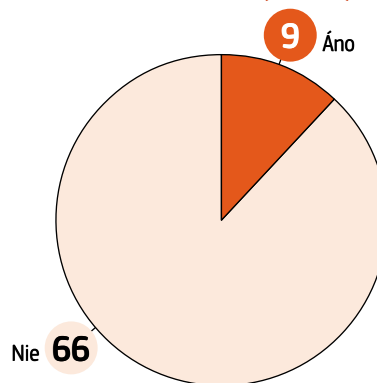
Nábor uskutočnili spoločnosti Harris Interactive a Sortition Foundation. Spoločnosť Harris vykonala nábor účastníkov pomocou náhodného digitálneho výberu. S účasťou na panelovej diskusii súhlasilo 245 ľudí, z ktorých bolo na základe rôznych kritérií (opísaných ďalej) do panelovej diskusie náhodne vybraných 150 osôb, pričom ďalších 50 tvorilo prvý zoznam náhradníkov pre prípad, že by sa niektorí občania z účasti odhlásili. Nadácia Sortition vytvorila druhý zoznam náhradníkov, pričom sa zamerala občanov, ktorí zvyčajne nemajú dostatočné zastúpenie, najmä mladých ľudí a občanov žijúcich v oblastiach s nízkymi príjmami, s využitím metódy osobného náboru.

Tabuľka 1: Demografické zloženie panelovej diskusie – národnostný pôvod

Krajina	Cieľoví účastníci	Skutoční účastníci		
		Prvé zasadnutie	Druhé zasadnutie	Tretie zasadnutie
Rakúsko	4	5	5	5
Belgicko	5	5	5	2
Bulharsko	4	2	2	2
Chorvátsko	2	2	2	2
Cyprus	2	1	1	1
Česko	5	3	3	3
Dánsko	3	3	3	3
Estónsko	2	2	2	2
Fínsko	3	3	3	3
Francúzsko	15	15	14	15
Nemecko	19	19	19	19
Grécko	5	5	4	4
Maďarsko	5	6	6	6
Írsko	3	3	3	2
Taliano	15	15	15	15
Lotyšsko	2	2	2	2
Litva	2	2	2	2
Luxembursko	2	2	2	2
Malta	2	2	2	2
Holandsko	6	7	7	7
Poľsko	10	9	9	9
Portugalsko	5	5	5	5
Rumunsko	7	6	6	6
Slovensko	3	3	3	3
Slovinsko	2	2	2	2
Španielsko	12	13	13	13
Švédsko	5	5	5	5
Spolu	150	147	145	145

V uvedenej tabuľke sa poskytuje prehľad o požadovanom počte občanov z jednotlivých členských štátov EÚ (kvóty pre jednotlivé krajiny), ako aj o skutočnom počte účastníkov na jednotlivých zasadnutiach. Cieľom bolo, aby zastúpenie členských štátov bolo úmerné počtu ich obyvateľov, ale zároveň vyvážené účasťou minimálne dvoch občanov z každej krajiny. Inými slovami, v prípade krajín s veľkým počtom obyvateľov sa stanovili vyššie kvóty (napríklad z Nemecka 19 občanov), zatiaľ čo z Malty a Luxemburska boli pozvaní po 2 občania, pričom sa uplatnila zásada regresívnej proporcionality. Účasť bola vo všeobecnosti dobrá a vo veľkej miere zodpovedala stanoveným cieľom. V prípade 22 z 27 členských štátov sa kvóty splnili, ostatné členské štáty sa tomu výrazne priblížili. Celkovo sa zo 150 pozvaných občanov zúčastnilo aspoň na jednom z troch zasadnutí 147 občanov.

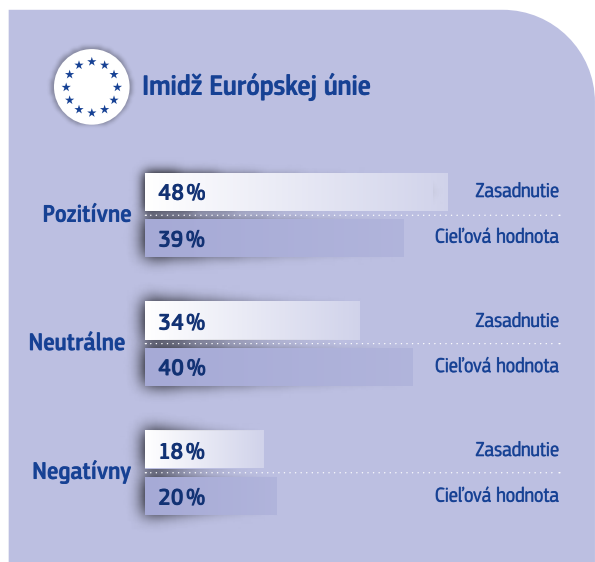
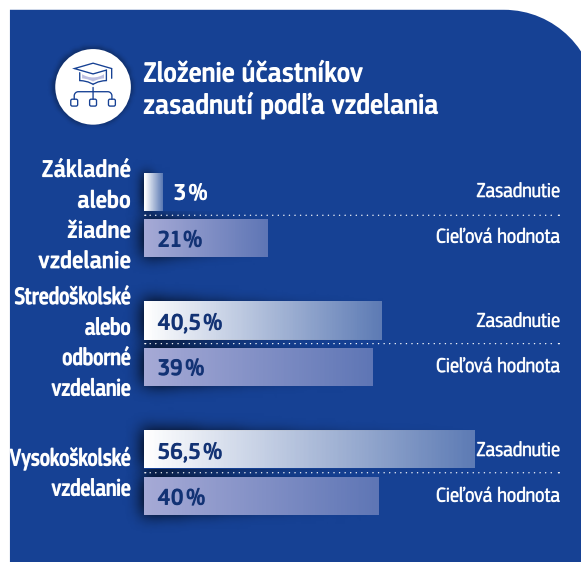
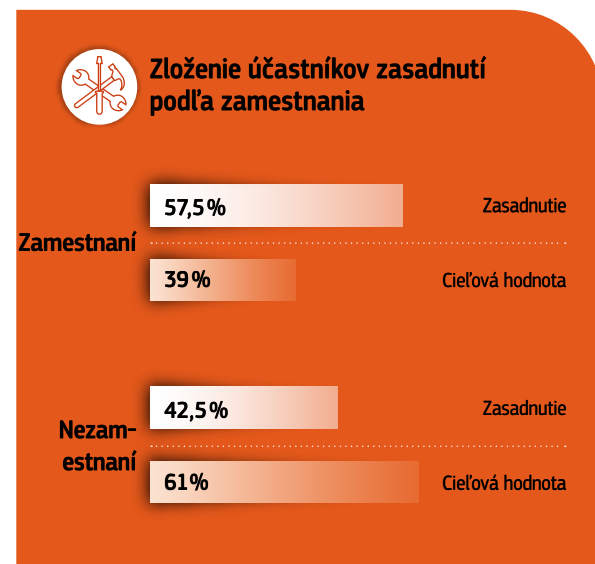
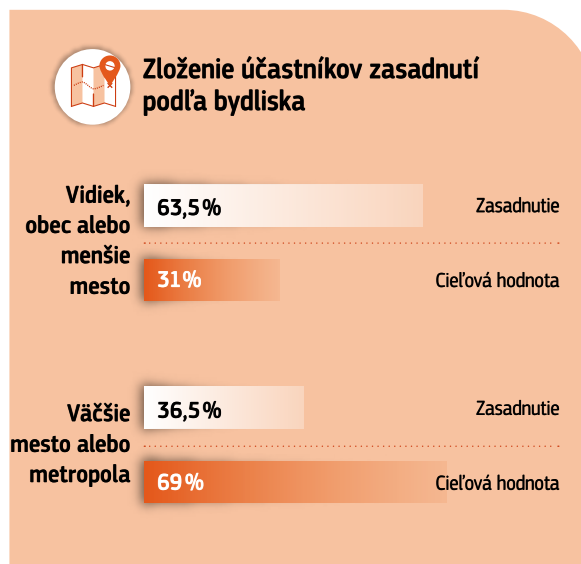
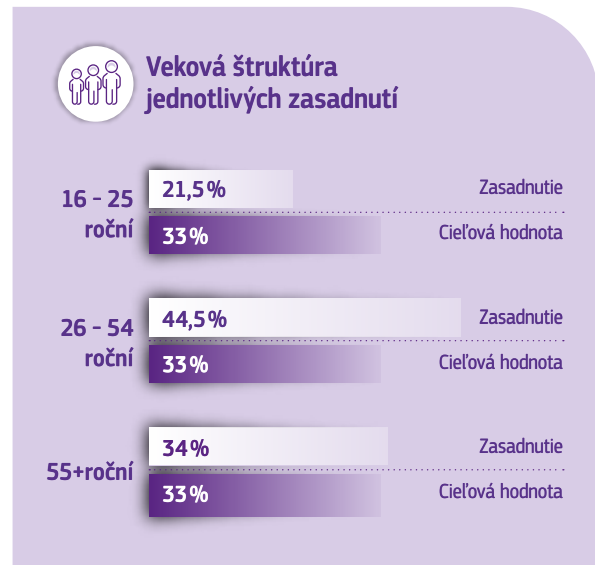
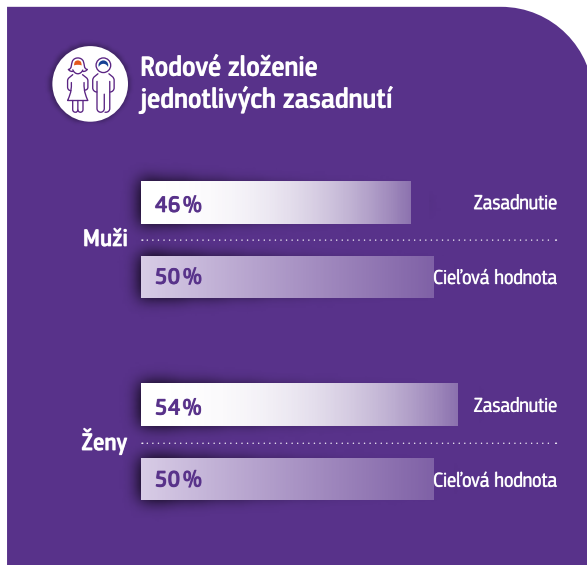
Ilustrácia 1: Odpovede z dotazníka spätnej väzby na otázku „Zapojili ste sa už niekedy do procesu účasti občanov?“ (n = 74)

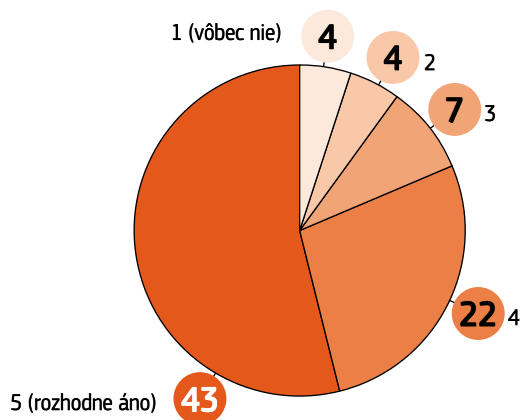
S cieľom zabezpečiť, aby panelová diskusia čo najväčšmi odrážala rozmanitosť obyvateľstva EÚ, a umožniť zastúpenie skupín, ktoré zvyčajne nemajú dostatočné zastúpenie, sa stanovili cieľové kvóty účastníkov podľa týchto sociálno-demografických charakteristík (skutočné podiely účastníkov vychádzajú z počtu 147 občanov, ktorí sa zúčastnili aspoň na jednom zo zasadnutí).

Ilustrácia 2: Cieľové počty a skutočné počty účastníkov na zasadnutiach podľa piatich sociálno-demografických kritérií

Ilustrácia 3: Odpovede z dotazníka spätnej väzby na otázku „Myslíte si, že panelová diskusia občanov dobre odrážala rozmanitosť obyvateľstva EÚ?“ (n = 80)

2.2. Priebeh panelovej diskusie

Európska panelová diskusia občanov o boji proti nenávisti v spoločnosti pozostávala z troch zasadnutí s rôznymi cieľmi – každé z nich nadväzovalo na výsledky predchádzajúceho zasadnutia s cieľom na základe konsenzu vypracovať súbor odporúčaní, ktoré sa predložia Európskej komisii.

Na prvom zasadnutí (5. – 7. apríla 2024 v Bruseli) sa účastníci oboznámili s problematikou nenávisti a mohli sa navzájom spoznať a vybudovať si zmysel pre komunitu a dôveru. Vypočuli si prvé príspevky odborníkov a potom boli požiadaní, aby zostavili zoznam rôznych faktorov a príčin nenávisti s cieľom vytvoriť si spoločné chápanie problému. O niekoľko vlastných skúseností s nenávisťou sa podelili externí rečníci, čo umožnilo prepojiť životné príbehy so širšími úvahami o tom, ako bojovať proti nenávisti v spoločnosti.

Vzhľadom na citlivý, emocionálny a potenciálne traumatizujúci charakter témy, o ktorej sa diskutovalo, bola určená dôverníčka, filozofka a vedecká humanistka Noga Arikhová. Občania boli vyzvaní, aby sa na ňu v prípade potreby obrátili so svojimi podnetmi.

Druhé zasadnutie (26. – 28. apríla 2024, online) sa zameralo na hlbšie preskúmanie problematiky. Jeho hlavným cieľom bolo podporiť výmenu názorov a pohľadov medzi účastníkmi, identifikovať oblasti, na ktorých sa zhodujú a tie, na ktorých nie, a načrtnúť sľubné oblasti činnosti, v ktorých by sa mohla začať riešiť nenávisť v našej spoločnosti. Pred tretím zasadnutím náhodne vybraná skupina občanov, ktorí sa dobrovoľne prihlásili zo všetkých pracovných skupín, vypracovala dokument, v ktorom zhrnula názor účastníkov panelovej diskusie na príčiny a faktory nenávisti, s názvom „vymedzenie problému“.

Tretie a záverečné zasadnutie (17.– 19. mája 2024 v Bruseli) sa venovalo formulovaniu odporúčaní na základe nápadov a informácií získaných počas prvých dvoch zasadnutí s podporou ďalších externých príspevkov. Zúčastnení občania nakoniec vypracovali 21 odporúčaní na boj proti nenávisti v spoločnosti, ktoré sa odovzdali Európskej komisii. Ich úplné znenie je uvedené v prílohe k tejto správe.

2.3. Metódy participácie

2.3.1 Z plenárneho zasadnutia do pracovných skupín

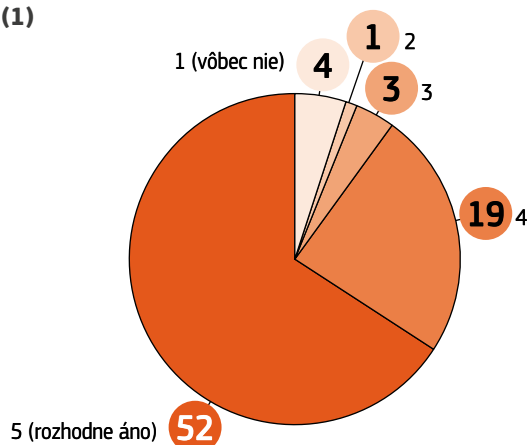
Štruktúra každého zasadnutia bola navrhnutá s cieľom podporiť interakcie medzi účastníkmi a zabezpečiť možnosť vypočuť všetky názory. Na základe osvedčenej metodiky, ktorá sa vyvinula počas predchádzajúcich európskych panelových diskusií občanov, Európska komisia s podporou tímu odborníkov z oblasti deliberatívnej demokracie (ďalej len „poradný tím“) opätovne potvrdila význam ponuky rôznych formátov verejných rokovaní.

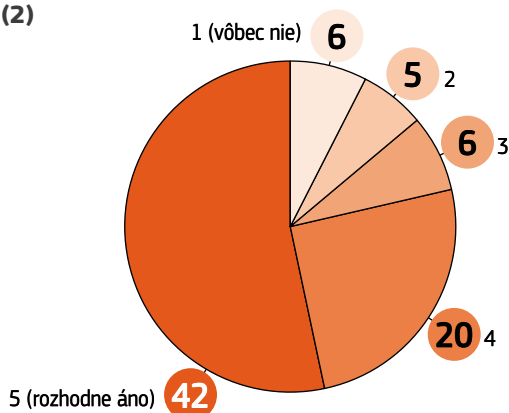
Na plenárnych zasadnutiach si občania mohli vypočuť príspevky odborníkov i skúsenosti hostí a mohli všetkým účastníkom prezentovať výsledky diskusií svojich pracovných skupín v 24 jazykoch. Čiastkové plenárne zasadnutia poskytli účastníkom príležitosť podeliť sa o svoje postrehy s menšou skupinou 50 až 75 účastníkov a získať konkrétnu spätnú väzbu od rôznych odborníkov. Pracovné skupiny, ktoré zvyčajne tvorilo 12 účastníkov, boli zložené s cieľom umožniť dostatočnú geografickú rozmanitosť tak, aby v nich boli zastúpené väčšie aj menšie krajiny a maximálne päť rôznych jazykov. Takéto menšie skupiny podporili vzájomnú interakciu a pomohli občanom lepšie sa spoznať a vybudovať si vzájomnú dôveru. V súlade s hlavnou zásadou európskych panelových diskusií občanov mohli všetci účastníci hovoriť vo svojom materinskom jazyku, pričom mali k dispozícii tlmočenie.

Ilustrácia 4: Odpovede z dotazníka spätnej väzby na otázky „Pri diskusiách v pracovnej skupine ma ostatní rešpektovali“ (1) (n = 79) a „Mali ste celkovo dojem, že váš hlas mal vo vašej pracovnej skupine význam?“ (2) (n = 79)

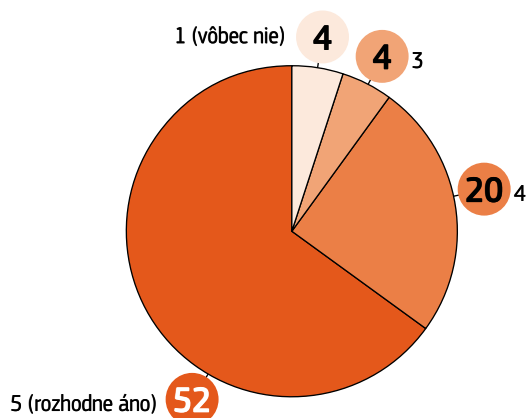
(1)

(2)

Ilustrácia 5: Odpovede z dotazníka spätnej väzby na otázku „Ste celkovo spokojní so svojou skúsenosťou z panelovej diskusie občanov?“ (n = 80)

2.3.2 Moderátori a facilitátori

Troja hlavní moderátori usmerňovali občanov počas všetkých zasadnutí a riadili diskusie počas plenárnych zasadnutí. Poskytli informácie o všeobecnom ciele panelovej diskusie a metodike zasadnutí, ako aj o organizačných aspektoch. Zároveň moderovali diskusie medzi rečníkmi, zabezpečovali, aby sa poznatky počas diskusií prezentovali spravodlivo a nestranné, a moderovali hodiny otázok medzi odborníkmi a občanmi. Okrem toho zhrnuli všetky výsledky na záverečných plenárnych schôdzkach každého zasadnutia. Hlavnými moderátormi boli:

- Constantin Schäfer (ifok),
- Camille Doblerová (Missions Publiques),
- Yves Mathieu (Missions Publiques).

Občania pracovali v 12 pracovných skupinách, pričom všetkým pomáhali a poskytovali podporu dvaja členovia poradného tímu: jeden skúsený facilitátor a jeden asistent facilitátora. Úlohou facilitátorov bolo viesť diskusie v pracovných skupinách vo svojom materinskom jazyku alebo v angličtine a umožniť hladký priebeh práce:

- vytvorením priateľskej atmosféry, kde prevládala vzájomný rešpekt, s cieľom podporiť vyvážený príspevok všetkých účastníkov,
- zabezpečením informovanosti všetkých občanov o celkovom procese a ich usmernením pri skupinovej práci,
- zaistením dosiahnutia cieľov zasadnutí pracovných skupín, t. j. uľahčením identifikácie nezhôd a konfliktov medzi občanmi a podporením vzniku diskusie a konsenzu medzi nimi,
- dodržiavaním časového harmonogramu, zaznamenávaním poznámok a konsolidáciou

výstupov z rokovaní vo viacjazyčných a vzájomne prepojených pracovných dokumentoch,

- prepojením žiadostí občanov v pracovných skupinách určených podpornému tímu alebo odborníkom, napr. zhromažďovaním nevyriešených pripomienok alebo otázok,
- zúčastnením sa na informačných stretnutiach s poradným tímom.

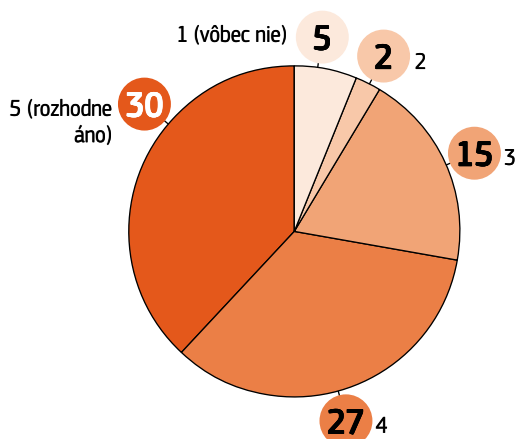
Všetci facilitátori a asistenti sa riadili spoločnými pokynmi uvedenými v príručke pre facilitátorov a v sprievodnom dokumente (jeden na jednu schôdzu). Pred každým zasadnutím sa zúčastnili na troch špecializovaných informačných stretnutiach a školeniach.

2.4. Kolektívne výsledky

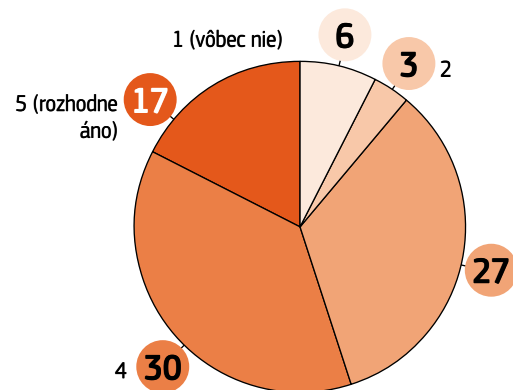
Počas troch zasadnutí občania vypracovali 21 odporúčaní na boj proti nenávisti v spoločnosti, ktorým predchádzalo vymedzenie problému. Tieto výsledky sú v plnom rozsahu uvedené v prílohe k tejto správe. Pre lepší prehľad sú odporúčania rozdelené do 5 tematických blokov:

- Systém reakcie na trestné činy z nenávisti a nenávistné prejavy
- Úloha médií a politiky
- Digitálny svet technológie
- Vzdelávanie
- Účasť občanov a sociálne začlenenie.

Ilustrácia 6: Odpovede z dotazníka spätnej väzby na otázku „Myslíte si, že v záverečných odporúčaní z panelovej diskusie občanov sa zohľadnili názory všetkých účastníkov diskusie?“ (n = 79)

Ilustrácia 7: Odpovede z dotazníka spätnej väzby na otázku „Myslíte si, že odporúčania z panelovej diskusie občanov budú mať skutočný vplyv?“ (n = 80)

2.5. Riadenie a poznatky

2.5.1 Riadiaci výbor

Európsku panelovú diskusiu občanov pripravil, usporiadal a koordinoval riadiaci výbor. Stretával sa raz týždenne, aby rozhodoval o koncepčných a organizačných otázkach vrátane metodických, komunikačných, logistických a rozpočtových aspektov a zároveň zabezpečil, aby mal tento poradný proces vplyv na tvorbu politiky. Výbor bol zložený zo zástupcov Európskej komisie a z konzorcia dodávateľov.

Konzorcium dodávateľov spolupracovalo na návrhu a realizácii tejto novej generácie európskych panelových diskusií občanov. Konkrétne sa v ňom stretli odborníci, ktorí pomohli navrhnuť a uľahčiť poradný proces a využili svoje znalosti pri koncipovaní pôsobnosti panelu, ako aj celkového participačného procesu a metodiky jednotlivých zasadnutí a pri zostavovaní poradného výboru pre zhromažďovanie poznatkov.

2.5.2 Výbor pre zhromažďovanie poznatkov

Zapojenie výboru pre zhromažďovanie poznatkov zloženého z odborníkov z rôznych oblastí (psychológia, vzdelávanie, žurnalistika, lingvistika...) posilnilo integritu poradného procesu tým, že zaručilo kvalitu, objektivnosť, rozmanitosť a zrozumiteľnosť informácií poskytovaných občanom. Zároveň výbor pomohol preskúmať výsledky a zabezpečiť štruktúrovaný prechod z jedného zasadnutia na ďalšie tak, aby rokovania prebiehali zmysluplne a na základe podnetov občanov.

Medzi povinnosti výboru patrilo vypracovanie informačného balíka pre účastníkov, spolupráca s radiacim výborom na vecných politických vstupoch, identifikácia slabých signálov a slepých miest v diskusiách, overovanie faktov, odpovedanie na otázky občanov a poskytovanie odborných znalostí o nenávisti počas plenárnych a čiastkových plenárnych zasadnutí. Výbor pre zhromažďovanie poznatkov odporučil aj niekoľko externých rečníkov, ktorí počas zasadnutí prispeli svojimi vedomosťami, a umožnil zaradenie priamych alebo nepriamych skúseností do programu zasadnutí.

Výbor pre zhromažďovanie poznatkov bol zložený z ôsmich členov vybraných radiacim výborom na základe týchto kritérií: odborné znalosti zahŕňajúce širokú škálu znalostí relevantných v oblasti boja proti nenávisti v spoločnosti, schopnosť pochopiť, uznať a sprostredkovať rôzne názory na danú tému a rozmanitosť z hľadiska rodovej príslušnosti, národnosti, odboru a profesijnej príslušnosti. Okrem toho poznatkami o politike EÚ prispel aj jeden zástupca Európskej komisie.

Členmi výboru pre zhromažďovanie poznatkov boli:

- **Arun Mansukhani** – klinický psychológ
- **Daris Lewis Recio** – referent pre právne a politické otázky siete Equinet
- **Federico Faloppa** – profesor sociolingvistiky na univerzite University of Reading
- **Jelena Jovanovičová** – koordinátorka medziskupiny pre boj proti rasizmu a rozmanitosť v Európskom parlamente
- **Manos Tsakiris** – profesor psychológie na univerzite University of London
- **Nesrine Slaoui** – nezávislá novinárka a autorka
- **Robin Sclafaniová** – riaditeľka organizácie CEJI (A Jewish Contribution to an Inclusive Europe)
- **Tommaso Chiamparino** – odborný referent v Generálnom riaditeľstve pre spravodlivosť a spotrebiteľov

2.5.3 Znalostné a informačné centrum

Znalostné a informačné centrum bolo zriadené s cieľom odpovedať na otázky a žiadosti o objasnenie, ktoré zasielali občania počas svojich rokovaní. Na tretie zasadnutie znalostné a informačné centrum zaradilo členov výboru pre zhromažďovanie poznatkov, ako aj odborníkov z Európskej komisie, ktorí boli požiadaní, aby poskytli odpovede týkajúce sa ich príslušných oblastí politiky. Počas všetkých troch zasadnutí európskej panelovej diskusie občanov poskytlo znalostné a informačné centrum písomné odpovede na viac ako 50 otázok, ktoré položili občania, a vypracovalo písomné informácie na tretie zasadnutie. Zástupcovia znalostného a informačného centra takisto krátko vystúpili v dvanástich pracovných skupinách, aby objasnili otázky v procese vypracúvania odporúčaní.

2.5.4 Prednášajúci

Okrem členov znalostného výboru boli pozvaní aj viacerí príslušníci zainteresovaných strán a odborníci, ktorí prezentovali rôzne postoje a skúsenosti týkajúce sa foriem a dôsledkov nenávisti v našej spoločnosti a odpovedali na otázky občanov. Výbor pre zhromažďovanie poznatkov dbal, aby poznatky prezentované občanom boli vyvážené, zodpovedali potrebám a požiadavkám občanov a dostatočne reprezentovali hlavné postoje tvorcov politik a zainteresovaných strán v EÚ. Je to po prvýkrát, čo sa na európskej panelovej diskusii občanov zúčastnili zástupcovia občianskej spoločnosti, aby sa podelili o svoje skúsenosti s nenávisťou. Zoznam všetkých rečníkov je uvedený ďalej.

Tabuľka 2: Zoznam rečníkov na troch zasadnutiach

	Meno a funkcia a inštitúcia	S1	S2	S3
Európska komisia	Dubravka Šuicová, podpredsedníčka Komisie pre demokraciu a demografiu			YES
	Colin Scicluna, vedúci kabinetu podpredsedníčky Dubravky Šuicovej			YES
	Anna Gallegová Torresová, generálna riaditeľka, Generálne riaditeľstvo pre spravodlivosť a spotrebiteľov	YES		YES
	Dana Spinantová, generálna riaditeľka Generálneho riaditeľstva pre komunikáciu	YES		YES
	Irena Moozová, zástupkyňa generálnej riaditeľky pre medzinárodný rozmer justičných politík, právny štát a rovnosť, Generálne riaditeľstvo pre spravodlivosť a spotrebiteľov		YES	
	Richard Kuehnel, riaditeľ pre zastúpenia a komunikáciu Európskej komisie v členských štátoch, Generálne riaditeľstvo pre komunikáciu		YES	
	Ingrid Bellander Todinová, vedúca oddelenia politiky základných práv, Generálne riaditeľstvo pre spravodlivosť a spotrebiteľov			YES
	Lutz Güllner, vedúci Útvoru informačnej integrity a boja proti zahraničnej manipulácii s informáciami a zahraničnému zasahovaniu, Európska služba pre vonkajšiu činnosť			YES
	Louisa Klingvallová, poverená vedúca Oddelenia medzinárodných záležitostí a toku údajov, Generálne riaditeľstvo pre spravodlivosť a spotrebiteľov			YES
	Gaëtane Ricard-Nihoulová, zástupkyňa riaditeľa odboru Dialógu s občanmi, Generálne riaditeľstvo pre komunikáciu			YES
	Menno Cox, vedúci sektora Globálne aspekty digitálnych služieb, digitálne služby a platformy, GR pre komunikačné siete, obsah a technológie		YES	
	Daria Arlaviová, odborná referentka, Generálne riaditeľstvo pre vzdelávanie, mládež, šport a kultúru			YES
	Tommaso Chiamparino, odborný referent, Generálne riaditeľstvo pre spravodlivosť a spotrebiteľov			YES
	Harry Panagopulos, referent pre právne otázky oddelenia Demokracia, občianstvo Únie a voľný pohyb, Generálne riaditeľstvo pre spravodlivosť a spotrebiteľov			YES
Martin Sacleux, odborný referent, Generálne riaditeľstvo pre spravodlivosť a spotrebiteľov			YES	
Externí rečníci	David Martin Abanades, miestny policajný inšpektor, Španielsko		YES	
	Milena Angelová, spoluspravodajkyňa pri oznámení „Nenávisť tu nemá miesto: Európa zjednotená proti nenávisti“, Európsky hospodársky a sociálny výbor			YES
	Margarita S. Ilievová, odborníčka na medzinárodné právo v oblasti ľudských práv, Rada Európy		YES	
	Kuany Kiir, projektový referent, sekcia Globálne občianstvo a výchova k mieru, UNESCO		YES	
	Cristian Pîrvulescu, spoluspravodajca pri oznámení „Nenávisť tu nemá miesto: Európa zjednotená proti nenávisti“, Európsky hospodársky a sociálny výbor		YES	
	Emanuela Pisanová, manažérka projektu EÚ, Združenie európskych regiónov			YES
	Pasquale Quaranta, novinár a redaktor rozmanitosti, GEDI Gruppo Editorale		YES	
	Valérie Rosouxová, riaditeľka výskumu, FNRS, a profesorka na univerzite UCLouvain		YES	
	Willem Wagenaar, výskumník, Nadácia Anny Frankovej		YES	
	Juliana Wahlgrenová, odborníčka, Európska sieť proti chudobe		YES	
Svedectvá z občianskej spoločnosti	Kamil Goungor, odborný referent na podporu mobility v Európskej sieti pre nezávislý život	YES		
	Sacha Guttman, študent, univerzita ULB, a referent pre obhajobu záujmov, organizácia CEJI – A Jewish Contribution to an Inclusive Europe	YES		
	Mireille-Tsheusi Robertová, predsedníčka združenia Bamko asbl association	YES		
	Fabian Wichmann, manažér prípadu, EXIT Deutschland	YES		

2.6. Pozorovatelia

Určitý počet pozorovateľov mohol sledovať činnosť tejto európskej panelovej diskusie občanov. Cieľom bolo zabezpečiť transparentnosť a viditeľnosť tohto inovačného demokratického formátu a zároveň zachovať bezpečný priestor pre zúčastnených občanov, ktorý má zásadný význam pre budovanie dôvery v diskusné prostredie. Pozorovateľom sa umožnilo zúčastniť sa na diskusiách na plenárnych zasadnutiach a v rámci pracovných skupín a sledovať ich. Maximálny počet pozorovateľov povolených v každej pracovnej skupine bol tri.

Niektorí interní pozorovatelia pochádzali aj od usporiadateľských partnerov a inštitúcií (napr. interní zamestnanci Európskej komisie alebo iných inštitúcií a orgánov EÚ). Medzi externými pozorovateľmi boli výskumní pracovníci (z univerzít alebo think-tankov), aktéri občianskej spoločnosti a iné zainteresované strany. So súhlasom dotknutých občanov s nimi mohli externí pozorovatelia viesť rozhovory, a to len na výskumné účely a ak to nebránilo priebehu panelovej diskusie.

ROZŠÍRENIE ZAPOJENIA

3. Rozšírenie zapojenia

3.1. Platforma na zapojenie občanov

Platforma na zapojenie občanov je online nástroj, ktorý umožňuje širokej verejnosti vyjadriť sa k otázke, ktorou sa zaoberajú členovia európskej panelovej diskusie občanov. Tento nástroj sa zaviedol s cieľom maximalizovať účasť občanov na diskusii o príslušnej téme a poskytnúť vstupy do panelovej diskusie aj do súvisiacich budúcich politík. Na tejto platforme založenej na softvéri s otvoreným zdrojovým kódom Decidim sa občania vyzývajú, aby vo všetkých 24 jazykoch EÚ predkladali svoje príspevky, nápady a riešenia. Okrem toho platforma podporuje interaktívne diskusie prostredníctvom funkcie komentárov, ktorá umožňuje používateľom vzájomne si pripomienkovať návrhy, poskytovať spätnú väzbu a spoločne zlepšovať nápady.

Európska komisia spustila 22. apríla 2024 online diskusiu o boji proti nenávisti v spoločnosti.³ Počas zasadnutí mali účastníci európskej panelovej diskusie občanov možnosť vypočuť si hlavné príspevky, ktoré sa na tejto platforme objavili. Prispievatelia sa podelili o svoje postrehy týkajúce sa rôznych aspektov, ako je zvyšovanie informovanosti, vzdelávanie a formovanie empatie v celej EÚ. Účasť širšieho publika občanov EÚ prostredníctvom platformy inšpirovala alebo posilnila prácu panelovej diskusie, a zároveň pomohla dosiahnuť, aby sa v diskusiách zohľadnili aj iné názory. Všetky príspevky, ktoré sa na platforme objavili, sa zahrnuli do rokovaní počas panelovej diskusie a zohľadnili sa pri príprave budúcich politík.

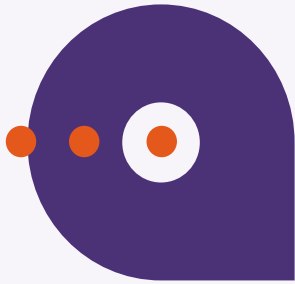
3.2. Komunikačná stratégia

Komunikačná stratégia pre európsku panelovú diskusiu občanov o boji proti nenávisti v spoločnosti bola navrhnutá tak, aby sa maximalizovala informovanosť a zapojenie prostredníctvom mnohostranného prístupu, v ktorom sa spájali kampane na sociálnych médiách, oslovovanie influencerov a novinárov, priame oslovovanie na podujatiach a tvorba dokumentárneho filmu.

Kampane na sociálnych médiách boli zamerané na zvýšenie návštevnosti novej platformy na zapojenie občanov, ako aj na zvýšenie informovanosti o prebiehajúcich zasadnutiach panelovej diskusie. Štyridsať influencerov a novinárov dostalo výzvy, aby vytvárali a zdieľali obsah, čím sa rozšíril dosah kampane a podporilo sa väčšie zapojenie verejnosti do panelovej diskusie. Tento prístup pomohol posilniť angažovanosť a zvýšiť informovanosť o panelovej diskusii v celej Európskej únii (prostredníctvom 272 príspevkov s obsahom sa podarilo osloviť približne 22 miliónov ľudí).

Hlavnou zložkou stratégie bol dokumentárny film [DOPLNIŤ PREPOJENIE], ktorého cieľom bolo poskytnúť osobný a pútavý príbeh o činnostiach európskej panelovej diskusie občanov.

⁽³⁾ Platforma na zapojenie občanov je k dispozícii [tu](#).

...ing on how to address hate and ...
... and watch it live <https://europa.eu/!3yc877>

EUROPEAN CITIZENS' PANEL

Tackling Hatred in Society

European Commission

Session 1:

- 6-8th April
- 150 randomly-selected citizens met in Brussels for the first time and shared initial thoughts and ideas.

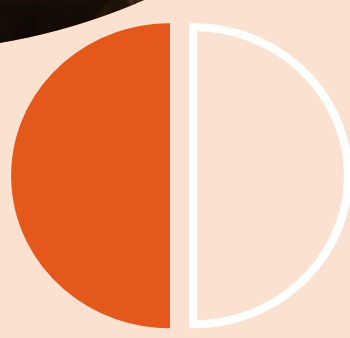
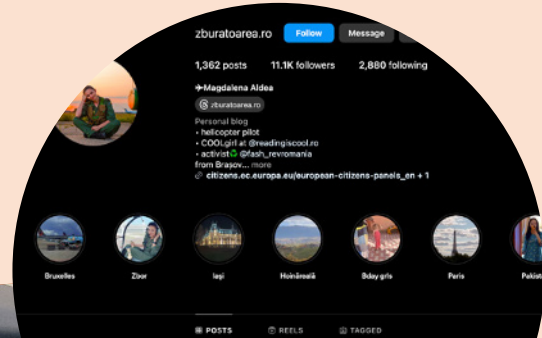
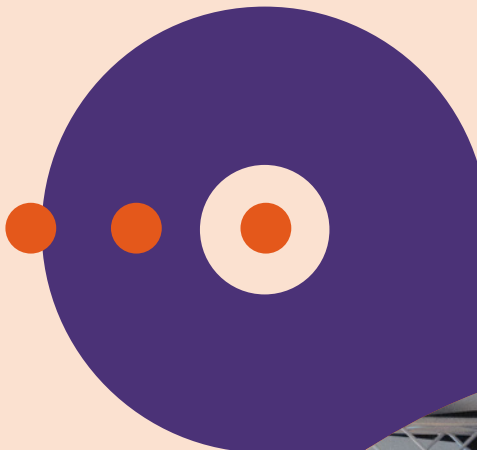
Session 2:

- 26-28th April
- Citizens meet online to continue debating.

Session 3:

- 17-19th May
- Panel reconvenes back in Brussels to draft the final recommendations.

ODPORÚČANIA OBČANOV

4. Odporúčania občanov

4.1. Vymedzenie problému a odporúčania

Počas troch víkendov sme my, Európska panelová diskusia občanov o boji proti nenávisti v spoločnosti zložená zo 150 náhodne vybraných občanov z 27 členských štátov EÚ, diskutovali o tom, ako riešiť nenávisť v našej spoločnosti. Naše zázemie je rôznorodé, ale máme spoločné chápanie problému. V tejto panelovej diskusii uznávame, že existujú rôzne príčiny a hnacie sily, ktoré prispievajú k nárastu a pretrvávaniu nenávisti v našej spoločnosti, pričom kladieme dôraz na zložitú súhrnu emocionálnych, sociálnych a hospodárskych aspektov.

- **Konflikty a historické dedičstvo:** Historické a súčasné konflikty môžu viesť k odovzdávaniu nenávisti z generácie na generáciu. V zložitej histórii Európy prispievajú k tomuto bludnému kruhu všetky prípady konfliktov, vojen a geopolitického napätia. Nenávisť podporovaná konfliktmi bez aktívneho úsilia o riešenie a zahojenie týchto rán pokračuje a hrozí, že tento kruh nepriateľstva a rozdelenia pretrvá.
- **Hospodárska a sociálna kríza:** Rýchle spoločenské a kultúrne zmeny pôsobia ako významné katalyzátory pocitov straty a znevýhodnenia, ktoré vedú k eskalácii nenávisti. Môžu byť namierené proti širokému spektru skupín a občanov, ktorí sú obviňovaní z hospodárskej a sociálnej krízy. Sociálno-politické a ekonomické faktory vedú nielen k nerovnosti, ale môžu byť aj silnými hnacími silami neistoty a strachu.
- **Politika a zodpovednosť:** Všetci politici a verejne činné osobnosti majú veľkú zodpovednosť za riešenie nenávisti a boj proti nej, ale aj sami dokážu živiť nenávisť nevhodným vystupovaním voči etnickým skupinám a zneužívaním nacionalizmu, ako aj rozdeľovaním a populizmom pre osobný zisk. Politické a verejne činné osobnosti v rámci EÚ aj mimo nej môžu používať nenávisťné prejavy na podporu územných ambícií a na delegitimizáciu demokracie. Rozdelenie sa prehlbuje tým, že sa uprednostňujú hlasné argumenty pred vecnou diskusiou a vecným uvažovaním, posilňujú sa extrémne názory a konšpiračné teórie.

- **Médiá, dezinformácie a zodpovednosť:** Čoraz častejšie vymedzovanie sa „my verzus oni“ a nenávisť voči rôznym skupinám zhoršujú tradičné médiá a sociálne siete, často v snahe o dosiahnutie zisku. Tradičné médiá môžu úmyselne nesprávne informovať a reprodukovat' nenávisťné naratívy. V sociálnych sieťach zohrávajú kľúčovú úlohu pri šírení nenávisťných prejavov a diskriminácie anonymita a manipulované algoritmy. Tieto siete slúžia ako kanál na šírenie dezinformácií a na zachovávanie stereotypov, najmä voči ženám a mladým ľuďom, čeliacim na internete výraznému obťažovaniu. To sa ešte viac prehľbuje nedostatočnou zodpovednosťou za siete a používateľov.
- **Stádovitost', predsudky a neznášanlivosť:** Základným aspektom ľudskej prirodzenosti je túžba patriť k sociálnej skupine alebo dynamike, cítiť sa „ako všetci ostatní“. Táto túžba môže byť niekedy taká silná, že vedie k prejavu nenávisti a neznášanlivosti, k pocitu „my verzus oni“ namierenému voči „tomu druhému“. Táto dynamika nedôvery a nenávisti postihuje najmä zraniteľné osoby a skupiny založené na etnickej príslušnosti, postavení z hľadiska migrácie, náboženstve, pohlaví, sexuálnej orientácii, zdravotnom postihnutí, rodinnom postavení a sociálno-ekonomických faktoroch. Nedostatočná osвета o rozmanitých identitách, kultúrach, tolerancii, ako aj nedostatočná diskusia a komunikácia či málo spoľahlivých informácií v online priestore môžu prehľbiť nedorozumenia, upevňovať predsudky a viesť k nenávisti.

Tieto príčiny a hnacie sily nenávisti ovplyvňujú všetky zložky našej spoločnosti. My, občania 27 členských štátov Európskej únie s rozmanitým zázemím, veríme, že boj proti nenávisti v Európe a na celom svete je prioritou. Našou spoločnou zodpovednosťou je predchádzať nenávisti vo všetkých jej formách na individuálnej, spoločenskej a inštitucionálnej úrovni a reagovať na ňu na základe našich spoločných hodnôt a základných práv EÚ: mier, sloboda a rovnosť. Preto odporúčame prijať opatrenia v rôznych oblastiach s cieľom chrániť tieto základné práva, predchádzať diskriminácii, nenávisti a konfliktom, chrániť najzraniteľnejších a v konečnom dôsledku formovať rešpektujúcu a spravodlivú EÚ pre všetkých.

4.2. 21 odporúčaní na boj proti nenávisti v našej spoločnosti

System reakcie na trestné činy z nenávisti a nenávistné prejavy – odporúčania 1 až 7

Odporúčanie 1: Jedna Európa, jedna definícia: kriminalizácia nenávistného prejavu

Odporúčame, aby Európska komisia zriadila rôznorodú pracovnú skupinu na aktualizáciu a rozšírenie spoločného vymedzenia pojmu „nezákonné nenávistné prejavy“ s cieľom lepšie kriminalizovať ich šírenie. Súčasné vymedzenie pojmu prijaté v roku 2008 sa zameriava na rasizmus a xenofóbiu, ale vylučuje iné formy nenávisti, ako sú napríklad diskriminácia na základe zdravotného postihnutia, sexuálnej orientácie, pohlavia, veku a ďalších. Tento zastaraný termín si vyžaduje naliehavú revíziu, aby odrážal inkluzívne hodnoty našej modernej spoločnosti.

Nové, komplexné vymedzenie pojmu má zásadný význam pre to, aby šírenie nezákonných nenávistných prejavov bolo trestným činom, ktorý možno stíhať vo všetkých členských štátoch EÚ. Touto úpravou sa zabezpečí, aby sa všetky formy nenávistných prejavov jednotne uznávali a trestali, čím sa posilní náš záväzok voči inkluzívnejšej a spoločnosti a väčšiemu rešpektu v nej.

Začlenením nenávistných prejavov do zoznamu trestných činov EÚ môžeme chrániť marginalizované komunity a presadzovať ľudskú dôstojnosť. Táto iniciatíva rozlišuje nezákonné nenávistné prejavy od slobody prejavu a zabezpečuje, aby sme dosiahli rovnováhu medzi základnými právami a potrebou bojovať proti diskriminácii a nenávisti.

Odôvodnenie:

Podporuje sa sociálna súdržnosť: Aktualizáciou vymedzenia pojmu s cieľom zahrnúť všetky formy nenávistných prejavov sa podporí inkluzívnejšia spoločnosť, v ktorej sa každý cíti rešpektovaný a cenený. Tým sa podporuje sociálna súdržnosť a znižujú rozdiely spôsobené nekontrolovanými nenávistnými prejavmi.

Zvyšuje sa právna zrozumiteľnosť: Jednotné vymedzenie pojmu vo všetkých členských štátoch EÚ odstraňuje nezrovnalosti a medzery v právnej ochrane. Táto zrozumiteľnosť zabezpečuje, aby páchatelia nenávistných prejavov boli braní na zodpovednosť bez ohľadu na to, kde v EÚ sa nachádzajú.

Chránia sa marginalizované komunity: Rozšírením vymedzenia pojmu s cieľom zahrnúť viac foriem diskriminácie sa poskytuje lepšia ochrana

marginalizovaným skupinám a znižuje sa ich vystavenie škodlivému a hanlivému jazyku.

Posilňujú sa ľudské práva: Kriminalizáciou všetkých foriem nenávistných prejavov EÚ posilňuje svoj záväzok v oblasti ľudských práv a dôstojnosti a zosúladuje právne rámce so súčasnými hodnotami rovnosti a rešpektu.

Vyvažujú sa slobody: Týmto prístupom sa starostlivo rozlišuje medzi nenávistnými prejavmi a slobodou prejavu, pričom sa zabezpečuje ochrana slobody prejavu a zároveň sa predchádza prejavom, ktoré podnecujú násilie, nenávisť alebo diskrimináciu.

Podporuje sa empatia a porozumenie: Kontakt s rôznymi hľadiskami a kriminalizácia nenávistných prejavov podporujú empatiu a porozumenie medzi občanmi a prispievajú k harmonickejšej a úctivejšej spoločnosti.

Vykonávanie tohto odporúčania povedie k spravodlivejšej a súdržnejšej Európe, v ktorej môžu všetci jednotlivci bez ohľadu na svoju identitu žiť bez strachu z nenávisti a diskriminácie.

Odporúčanie 2: Európsky protokol o účinnej reakcii na oznámenia o trestných činoch z nenávisti

Odporúčame jasný a jednotný postup oznamovania trestných činov z nenávisti vo všetkých členských štátoch EÚ. Tento právny postup by sa mal účinne uplatňovať v organizáciách, ktoré komunikujú s obetami trestných činov z nenávisti. Navrhujeme revidovať všetky predtým navrhnuté a neúčinné opatrenia a vytvoriť jednoduchý proces, ktorý umožní obetiam a svedkom bezpečne nahlásiť všetky trestné činy vrátane trestných činov na online platformách.

Po prvé, postup by mal zabezpečiť bezpečné podmienky nahlasovania pre obeť aj svedkov trestných činov z nenávisti. Zaistenie ich bezpečnosti môže zvýšiť počet oznámených trestných činov. To zahŕňa právne a psychologické ochranné opatrenia a v prípade potreby fyzickú ochranu pred jednotlivcami, ktorí sa usilujú o pomstu. Tento postup by mohol zahŕňať aj spoluprácu s páchatelmi, ktorí môžu byť často predchádzajúcimi obeťami nenávisti.

Po druhé, postup by mal zahŕňať všetky subjekty zapojené do reťazca oznamovania trestných činov s cieľom znížiť riziko sekundárnej viktimizácie a zhoršenia traumy.

Napokon, tento postup by mal byť podporený vhodným online kanálom určeným na bezpečné nahlasovanie trestných činov.

Odôvodnenie:

Toto odporúčanie je dôležité, pretože pomáha predchádzať sekundárnej viktimizácii obetí a/alebo ju minimalizovať. Postup umožní rýchlu reakciu a pomoc obetiam, ako aj podporu a ochranu svedkov. Takýmto postupom sa takisto uľahčí činnosť útvarov, ktoré prijímajú oznámenie. Ak sa tento postup ukáže ako účinný, bude to pre spoločnosť povzbudením, aby reagovala na trestné činy a častejšie ich oznamovala.

Odporúčanie 3: Národný úrad pre boj proti nenávisti v členských štátoch

Odporúčame zriadiť nezávislý úrad na boj proti nenávisti v každom členskom štáte. Potrebujeme silnú inštitúciu s právnou autoritou a účinnou komunikáciou, ktorá ľuďom poskytne hmatateľnú pomoc prostredníctvom objektívneho a nezávislého systému nahlasovania trestných činov.

Po prvé, úrad bude zodpovedný za poskytovanie právnej a psychologickej podpory každej obeť trestných činov z nenávisti vo svojom členskom štáte, pričom bude úzko spolupracovať s mimovládnyimi organizáciami a občianskym výborom. Úrad poskytne obetiam platformu na účinné a bezpečné nahlasovanie trestných činov z nenávisti.

Po druhé, úrad bude úzko spolupracovať so skupinou EÚ na vysokej úrovni pre boj proti nenávistným prejavom a trestným činom z nenávisti alebo podobným javom s cieľom splniť svoje poslanie a zabezpečiť vykonávanie kódexov správania pre podniky, organizácie a politikov. Táto spolupráca pomôže vytvoriť pre obeť účinné a podporné prostredie. Úrad by okrem toho mohol poskytovať informácie a najlepšie postupy jednotlivcom, ktorí hľadajú poradenstvo. Zamestnanci úradu by mali pracovať na dočasnom základe.

Po tretie, úrad bude šíriť nástroje, programy, mechanizmy a materiály EÚ týkajúce sa nenávisti, pričom zabezpečí, aby sa dostali do vzdelávacích

inštitúcií, administratívnych inštitúcií a k širokej verejnosti na vnútroštátnej a regionálnej úrovni. S týmto cieľom úrad po nahlásení poskytne odbornú prípravu útvarom zapojeným do prvej reakcie.

Úrad bude zhromažďovať údaje o trestných činoch z nenávisti, aby mohol účinne reagovať na budúce potreby obyvateľstva.

Odôvodnenie:

V našich polarizovaných spoločnostiach sa zvýšil počet trestných činov z nenávisti, čo zhoršuje kvalitu života ľudí. S cieľom predchádzať trestným činom z nenávisti, reagovať na ne a starať sa o obeť je potrebné mať zavedené účinné inštitúcie a mechanizmy. Okrem toho na začiatku každého zločinu je myšlienka alebo slovo. S cieľom zabezpečiť vzdelávanie o rešpekte a zvýšiť informovanosť je potrebné zriadiť špecializovanú inštitúciu, ktorá bude predchádzať trestným činom z nenávisti a podporovať obeť, najmä preto, že takýto úrad jednoducho ešte neexistuje, ale je veľmi potrebný.

Odporúčanie 4: Tréning tolerancie (T4T)

Odporúčame, aby EÚ lepšie šírla informácie o existujúcich kurzoch odbornej prípravy o trestných činoch z nenávisti, nenávistných prejavoch a nenásilnej komunikácii a propagovala ich v konkrétnych cieľových skupinách. V zásade by sa mali zlepšiť vzdelávanie a rozvoj zručnosti na boj proti nenávisti vo všetkých sociálnych skupinách. Domnievame sa však, že je mimoriadne dôležité zabezpečiť lepšiu odbornú prípravu pre ľudí pracujúcich vo verejnom sektore (napr. polícii alebo sociálnym pracovníkom). Koniec koncov, sú to často prví ľudia, s ktorými sa obeť a postihnutí ľudia po skúsenosti s nenávistným prejavom stretávajú. Je zvlášť dôležité, aby štátni zamestnanci boli schopní citlivo pristupovať k tomuto problému a k jednotlivcovi.

Mala by existovať ponuka pravidelnej odbornej prípravy pre štátnych zamestnancov v členských štátoch EÚ, v rámci ktorej sa môže uskutočňovať odborná príprava na mieste aj online. Tvorcovia obsahu sú ďalšou dôležitou cieľovou skupinou, a to ako účastníci aj ambasádori školení. Majú veľký vplyv na mladšie cieľové skupiny a pôsobia ako šíritelia. Ľudia, ktorí pracujú na verejných pozíciách v EÚ, by mali ísť dobrým príkladom a vykonávať aj odbornú prípravu. S cieľom sprístupniť možnosti odbornej prípravy širšiemu obyvateľstvu by sa do podpory odbornej prípravy mohli zapojiť odborové zväzy alebo iné organizácie. Takisto možno v komunitných novinách uverejniť reklamu. Účastníci by dostali osvedčenie o úspešnom absolvovaní odbornej prípravy, ktorým môžu pred svetom preukázať získanú spôsobilosť v boji proti nenávisti.

Odôvodnenie:

Pyramída nenávisti začína stereotypmi a klišé, ktoré nosíme v hlavách. Podporujú ich nenávistné prejavy. Preto je dôležité dostať sa ku koreňu problému. Odborná príprava má vplyv nielen na ľudí, ktorí sa vzdelávajú, ale aj na ľudí okolo nich. Kurzy odbornej prípravy sú dôležitým doplnkom k formálnym vzdelávacím programom (ako je vzdelávanie v škole alebo na univerzite). EÚ už ponúka mnoho dobre hodnotených programov a materiálov odbornej prípravy. Je však ťažké ich nájsť. Aby sa zabezpečilo, že vytvorené programy sú skutočne účinné a udržateľné a že sa k cieľovej skupine dostanú, musia byť lepšie propagované. Dôležité je aj zameranie na ľudí vo verejnom sektore, pretože stále existuje príliš veľa prípadov postihnutých osôb, ktoré mali negatívne skúsenosti s vládnymi agentúrami.

Odporúčanie 5: Zvyšovať informovanosť o nenávisti a existujúcich opatreniach a možnostiach na boj proti nej pomocou verejných kampaní

Odporúčame, aby EÚ uskutočnila verejnú kampaň o nebezpečenstve a príčinách nenávisti a opatreniach proti nej (online aj offline) s cieľom zvýšiť informovanosť a vzdelávať o jej šírení a nebezpečenstvách. Zároveň by informovala o rôznych iniciatívach EÚ proti nenávisti a o dostupných podporných kanáloch a opatreniach pre obeť.

Aby boli kampane proti nenávisti čo najefektívnejšie, odporúčame jasne definovať a špecifikovať cieľové skupiny, prístup, kanály a obsah. Tým by sa malo:

- zamerať kampaň na širšiu verejnosť, ako aj na konkrétne a dôležité skupiny (napr. obeť, páchatelia, deti),
- sformulovať odkazy prispôbené týmto rôznym skupinám a kontextu rôznych členských štátov EÚ s uplatnením prívetivého a zrozumiteľného prístupu podľa kontextu každého členského štátu,
- zdôrazňovať zodpovednosť všetkých občanov EÚ pri obrane a činnostiach zameraných proti nenávisti, s ktorou sa v živote stretávajú, a poskytovať praktické nástroje a informácie o tom, ako sa tejto úlohy zhostiť,
- využívať tradičné aj nekonvenčné komunikačné kanály offline aj online na šírenie odkazov zameraných proti nenávisti s cieľom osloviť rôzne podcelky spoločnosti prostredníctvom účinnejších a používateľsky prívetivejších kanálov,
- uplatniť tradičné a sociálne médiá, ako aj influencerov a hlasy obetí pri vypracúvaní a zdieľaní týchto odkazov s cieľom zabezpečiť, aby boli účinnejšie a oslovovali správnych ľudí.

Odôvodnenie:

Hoci už máme rôzne rámce na riešenie nenávisti na úrovni EÚ, neurobilo sa dosť na informovanie európskych občanov o týchto iniciatívach. Väčšina občanov EÚ nevie, aké programy, iniciatívy a nariadenia existujú tak na úrovni EÚ, ako aj na vnútroštátnej úrovni. Hlásenia, správy a diskusie týkajúce sa nenávisti sa väčšinou zameriavajú na prípady nenávisti a to, čo nefunguje, a to je síce dôležité, ale maľuje sa tým depresívny a zaujatý obraz. Preto by mali existovať aj pozitívne správy o boji proti nenávisti, ako aj praktické návrhy na to, čo môžu ľudia proti nej urobiť.

Odporúčame skôr kampaň na zvyšovanie informovanosti než tvrdé zákony alebo kódex správania o tom, čo môžu influenceri a profesionálne mediálne kanály hovoriť, keďže tento prístup by sa mohol vnímať ako cenzúra a mohol by vytvoriť reakciu a nespokojnosť medzi ľuďmi s rozdielnymi názormi a širšou spoločnosťou. Zameranie sa na osvetu a zvyšovanie informovanosti by mohlo občanom umožniť pochopiť význam tejto témy a pripraviť ich na to, aby prispievali k realizácii riešení a bojovali proti nenávisti vo vlastnom živote.

Špecifikácie:

Cieľové skupiny: Prostredníctvom tejto informačnej kampane je dôležité osloviť široké vrstvy spoločnosti, zmeniť verejnú mienku a zabezpečiť, aby zmeny v názoroch a správani boli udržateľné. Tým sa rovnako zabezpečí, aby ľudia, ktorí sa už proti nenávisti vymedzujú, podľa toho aj konali. S cieľom zabezpečiť účinnosť a dosah týchto kampaní je zároveň dôležité prispôbiť tieto kampane a odkazy rôznym cieľovým skupinám, ako sú obeť, spojenci, deti, rodičia, učitelia a páchatelia. Vysvetlením dôvodov nenávistných emócií môžeme pomôcť ľuďom, ktorí sa môžu zapojiť do nenávistných prejavov alebo nenávistného správania, aby pochopili svoje motívy a dôsledky svojich činov. Kampane by mali byť aj v jazykoch krajín mimo EÚ, aby sa dostali k ľuďom, ktorí nehovoria jazykom štátu, v ktorom žijú.

Kanály: Na vzdelávanie obyvateľstva o tom, čo sú zakázané a škodlivé nenávistné prejavy a aké správanie sa podporuje, ako aj o rôznych iniciatívach

a opatreniach, ktoré už existujú v EÚ, by sa mal využívať široký súbor kanálov. Okrem sociálnych médií, televíznych kanálov a filmovej produkcie by kampaň mala využívať širokú škálu kreatívnych, nezvyčajných a pútavých offline prostriedkov vrátane bilbordov, rôznych novín, špecializovaných publikácií na túto tému (potenciálne bezplatne), nákladných automobilov, rádii, obrazoviek metra/verejnej dopravy, letákov supermarketov, novín, nákupných dokladov (ako v prípade rakúskej kampane zameranej na násilie páchané na ženách) a podobných opatrení. Konkrétne, voľne šíriteľný film na túto tému by sa mohol bezplatne vysielat' v celej EÚ. Ďalším dôležitým prístupom je zapojenie vplyvných osobností, ako sú herci, speváci a ľudia v médiách, do kampaní na zvyšovanie povedomia s cieľom osloviť mladšie generácie a iné publikum prostredníctvom formátov, ktoré sú pre ne vhodné. Okrem toho podporujeme spoluprácu s osobnosťami, ktoré sú sami obeťami, pri vypracúvaní a šírení týchto posolstiev.

Obsah: Aby sa zabezpečilo, že kampane sú vytvorené dobre, do navrhovania obsahu by sa mali zapojiť odborníci z rôznych sektorov (reklama, psychológia, skupiny obetí atď.) a rôznorodá skupina respondentov zahŕňajúca rôzne cieľové skupiny, na ktoré sa kampaň zameriava (obeť, influenceri, mladší ľudia atď.). Kampane by mali byť prispôbené na boj proti rôznym druhom nenávisti, napríklad voči menšinám, prisťahovalcom, osobám so zdravotným postihnutím, osobám LGBTIQ+, Rómom a Židom. Musia byť prispôbené aj situácii v rôznych krajinách EÚ a vychádzať z existujúcich iniciatív a opatrení. Mali by sa zameriavať aj na pozitívne posolstvá, ktoré propagujú EÚ bez nenávisti a informujú o existujúcich a účinných opatreniach a iniciatívach proti nenávisti. Národné spravodajstvo by malo prinášať aj viac reportáží o činnostiach, diskusiách a iniciatívach inštitúcií EÚ.

Prístup: Táto kampaň by mala byť chytľavá a vtipná, aby skutočne oslovila a zmenila ľudí (väčšina občanov prevažne vníma kampane EÚ opačne). Mala by sa zamerať aj na priamejšie zapojenie občanov. EÚ by napríklad mohla iniciovať verejnú súťaž alebo ocenenia zamerané na zapojenie návrhov občanov týkajúcich sa tvorivých a účinných prístupov ku kampaniam. Kampaň by okrem toho mala podporovať dobrovoľníctvo a občiansku angažovanosť. Zapojiť by sa mali rôzne zainteresované strany, ako sú ľudia schopní podeliť sa o svoje osobné príbehy a veľké spoločnosti alebo médiá na dobrovoľnom základe. Manažéri by napríklad mohli spolupracovať so zraniteľnými spoločenskými skupinami a spájať obeť. Na dosiahnutie týchto cieľov je potrebné zabezpečiť potrebné ľudské a finančné zdroje. Kampane by sa mohli zamerať aj na zvyšovanie informovanosti športovcov a športového publika a zapájať kluby, médiá a politikov do riešenia otázky nenávistných prejavov. Podporujeme napríklad používanie kreatívnejších, zábavnejších a chytľavejších prístupov, napríklad by sa mohla vytvoriť kampaň s logom „cestoviny proti nenávisti“ s QR kódom odkazujúcim na informácie

o iniciatíve umiestneným na cestovinách alebo iných potravinových obaloch (prípadne na toaletnom papieri) v závislosti od najobľúbenejších výrobkov v každom členskom štáte.

Odporúčanie 6: Reklama proti nenávisti

Na boj proti nenávisti odporúčame zvážiť túto komunikačnú stratégiu:

- krátke telefónne textové správy opt-in o inkluzívnosti pre všetkých občanov (napr. týždenné/mesačné prijímanie),
- plagáty na autobusových zastávkach podporujúce inkluzívnosť,
- veľké bilbordov pre tých, ktorí sú unavení zo sociálnych médií, napríklad použite bilbordov týkajúce sa volieb v EÚ na pozitívne správy zamerané na boj proti nenávistným prejavom,
- voliteľné opt-in reklamy Google na boj proti nenávisti, ak sa udelíte na odber súhlas,
- tvorba emotikonov a mémov pre správy zamerané na boj proti nenávisti,
- pozitívne zamerané poznámky pridané k existujúcim oficiálnym správam (ako sú vládne dokumenty),
- šoty zamerané na informovanosť, ktoré sa uvádzajú v televízii alebo v kinách pred filmom (pozitívne posilnenie tam, kde je to možné),
- otvorenie športových podujatí (ako sú olympijské hry alebo svetový pohár) ako príležitosť na zvyšovanie informovanosti, napr. vystúpenie anglickej kráľovnej s medvedíkom Paddingtonom na olympijských hrách v Londýne, ktoré pôsobilo ľudsky a dojímavé,
- dlhšie snímky uvádzané na športových podujatiach, pričom „ťahákom“ snímky je vystúpenie niektorého z hráčov (napr. futbalista na futbalových zápasoch),
- kampane s účasťou populárnych osôb/influencerov (ako v prípade speváčky a herečky Pommeliien v Belgicku) zamerané na zvýšenie informovanosti o témach týkajúcich sa nenávisti.

Odôvodnenie:

Výsledkom bude:

- zdravšie a bezpečnejšie prostredie sociálnych médií, iný, viac interpersonálny druh sociálnych médií,
- zdravšia, uvedomelejšia a šťastnejšia spoločnosť,
- lepšia a menej polarizovaná Európa,
- pomery, v ktorých sa situácia nevyhrocuje, ale hľadá sa na veci v súvislostiach.

Odporúčanie 7: Vytvorenie celoeurópskej platformy spájajúcej informácie, zdroje, opatrenia a systémy podpory týkajúce sa boja proti nenávisti

Odporúčame vytvoriť platformu prevádzkovanú EÚ, ktorá bude prehľadná, bezplatná a bude poskytovať prístup k informačným materiálom, ako sú definície, články, videá a ďalšie iniciatívy organizácií zameraných na boj proti nenávisti. Štýl a štruktúra platformy by mali byť používateľsky ústretové. Preto by mohla obsahovať časť zameranú na mladých ľudí s informáciami o problémoch, ktorým môžu čeliť v každodennom živote, a praktickými tipmi. Dôraz by sa mal klásť na opatrenia, ktoré úspešne pomohli obetiam, a praktické rady pre ľudí v celej spoločnosti o tom, ako môžu účinne podporovať obeť, najmä v každodenných situáciách, keď by mohli byť svedkami nenávistného správania. Ľudia by takisto mali byť schopní spojiť sa s ostatnými, ktorí majú podobné problémy, a podporovať ich. Platforma by okrem toho mohla zahŕňať vymedzenie problémov, odporúčania a všetky relevantné materiály z Európskej panelovej diskusie občanov o boji proti nenávisti v spoločnosti.

V snahe zabezpečiť účinnosť môže umelá inteligencia pomôcť ľuďom prirodzenejšie komunikovať v rámci platformy a nájsť relevantný obsah, napr. poskytnúť obetiam a spojencom usmernenia, odporúčania a odkazy na správne kanály a organizácie, aby získali podporu. Platforma by okrem toho mohla pre používateľov obsahovať určité možnosti poskytovania konkrétnej spätnej väzby o tom, ktoré zdroje boli užitočné a ako by sa mohli ďalej zlepšovať.

Okrem toho táto webová stránka by namiesto prílišného obmedzovania alebo povýšeneckého tónu, ktoré by mohli pôsobiť odstrašujúco, mala ľudí povzbudzovať a umožňovať im, aby o týchto otázkach kriticky premýšľali. Zvlášť dôležité to môže byť v prípade páchateľov alebo ľudí, ktorí sú otvorenejší nenávistným prejavom a posolstvám, aby sa podporilo kritické myslenie a zhromažďovanie poznatkov. Mala by sa zabezpečiť podpora a moderovanie obsahu s cieľom zaručiť slobodu prejavu, uľahčiť konštruktívne diskusie, vykonávať kontrolu obsahu a predchádzať eskalácii.

Veľké spoločnosti v oblasti sociálnych médií by mohli pomôcť pri implementácii funkcie, ktorá používateľov presmeruje na platformu, kde nájdu podporu, ak sa im zdá, že niektoré príspevky by mohli byť nenávistné. Mohli by existovať referenčné programy alebo systémy odmeňovania s prepojením na webovú stránku, ktorá by mala byť kreatívna a atraktívna pre rôzne skupiny obyvateľstva.

Odôvodnenie:

Cieľom tohto odporúčania je vytvoriť platformu, ktorá by nenahrádzala podobné nápady, ale vytvoriť databázu užitočných zdrojov. Platforma by preto mala byť prepojená s inými existujúcimi webovými stránkami, zdrojmi o prejavoch nenávisti a podpornými kanálmi pre

obete prejavov nenávisti, a najmä zraniteľné skupiny, aby bola čo najjednoduchšia a najužitočnejšia. Ďalším cieľom platformy je zvýšiť informovanosť a podporovať vedomé využívanie relevantných zdrojov. Hoci existuje množstvo rôznych iniciatív, zdrojov a kampaní, väčšina ľudí nevie, kde všetky tieto informácie a pomoc hľadať. Jedna centrálna platforma, kde by ľudia mali prístup ku všetkým týmto informáciám, by to mohla umožniť. Aj webová stránka by mohla zahŕňať informačnú kampaň.

Na platforme by komunikácia medzi osobami v reálnom čase z pohodlia domova (napr. prostredníctvom funkcie chatu) mohla ľuďom pomôcť pochopiť emócie, rozmanité zážitky a prekážky. Takisto by to umožnilo obetiam podeliť sa o svoje skúsenosti a osloviť niekoho, kto im môže pomôcť cítiť sa lepšie, čím by sa zmiernilo ich bremeno.

Jednou z výziev v prípade tejto platformy je to, že môže byť ťažké ju zrealizovať a zabezpečiť, aby bola štruktúra webových stránok pre občanov ľahko zrozumiteľná, prístupná a prehľadná. Podobne bude náročné dosiahnuť, aby bola webová stránka natoľko zaujímavá pre množstvo občanov EÚ, že ju budú dobrovoľne navštevovať. Okrem toho, hoci sme si v rámci tejto panelovej diskusie vedomí výziev spojených s vytvorením takejto webovej stránky vo všetkých potrebných jazykoch, domnievame sa, že by sa to oplatilo. Keby sa mohli obeť podeliť so svojimi osobnými príbehmi, webová stránka by mohla byť emocionálne pútavejšia a efektívnejšia. Nenávisť je fenomén, ktorý existoval aj pred vznikom internetu, ale vďaka internetu sa mohol šíriť a to nebude možné jednoducho prekonať pomocou jednej platformy. V rámci panelovej diskusie sa však domnievame, že platforma by mohla predstavovať účinný spôsob, ako zvýšiť informovanosť a rozsah vedomostí o šírení nenávisti, ale mohla by byť pre ľudí aj nástrojom na zmiernenie a riešenie prejavov nenávisti, s ktorou sa stretávajú offline aj online.

Úloha médií a politiky – odporúčania 8 až 10

Odporúčanie 8: Zriadenie nezávislého výboru pre dôveryhodnosť

Navrhujeme zriadiť nezávislý výbor pre dôveryhodnosť s cieľom vytvoriť kódex správania pre poslancov Európskeho parlamentu a monitorovať nenávistné prejavy a dezinformácie. Výbor pre dôveryhodnosť by mal byť zložený z odborníkov na viaceré disciplíny (napríklad občanov, právnych expertov, psychológov, sociológov, mimovládnych organizácií a politických expertov) a pod dohľadom občanov. Na zabezpečenie širokého zastúpenia sú občania vybraní náhodne – pričom sa uplatňujú kritériá na posilnenie zastúpenia zraniteľných skupín v spoločnosti. Výbor po svojom zriadení prerokuje kódex správania, ktorý sa má vzťahovať na verejných činiteľov a orgány, a rozhodne o ňom. Kódex správania je prispôsobiteľný. Výbor pre dôveryhodnosť používa kódex správania na zber údajov, monitorovanie vykonávania a vypracovanie ďalších usmernení na identifikáciu nenávistných prejavov a boj proti nim. Výbor pre dôveryhodnosť má aj oficiálne kontaktné miesto s ostatnými občanmi EÚ, na účely nahlasovania porušenia kódexu a nenávistných prejavov politikov. Členovia sa budú striedať, aby zabezpečili pluralitu výboru. Aby sa zachovala bezúhonnosť, výbor bude presadzovať prísne pravidlá vstupu do výboru pre dôveryhodnosť s cieľom zabrániť konfliktom záujmov svojich členov.

Odôvodnenie:

Výbor pre dôveryhodnosť, ktorý by monitoroval, sledoval a rozvíjal uplatňovanie kódexu správania proti nenávistným prejavom, je potrebný na ochranu jednotlivcov a komunít pred škodlivými účinkami nenávistných prejavov, najmä zo strany verejných činiteľov a orgánov. Ak výbor vypracuje komplexný kódex správania založený na príspevkoch právnych expertov, psychológov, sociológov, občanov a iných môže v ňom stanoviť jasné usmernenia a očakávania týkajúce sa správania. Takýto výbor pre dôveryhodnosť má zásadný význam pre opätovné získanie a posilnenie dôvery v inštitúcie a ich zástupcov. Zavedením a monitorovaním kódexu správania pre dôveryhodné správanie sa zabezpečí väčšia transparentnosť. Výbor koná nezávisle, transparentne a je pod dohľadom občanov, čím sa zvyšuje jeho legitimita. Aby bol výbor účinný, musí zahŕňať vhodne zložený multidisciplinárny tím reprezentujúci rôzne perspektívy a zraniteľné skupiny.

Odporúčanie 9: Spôľahlivosť, fakty a transparentnosť: overovanie a objasňovanie financovania informácií

Odporúčame, aby médiá spolupracovali s nezávislými organizáciami na overovanie faktov, boli transparentné, pokiaľ ide o ich zdroje financovania, nabádali občanov, aby overovali informácie, ktoré dostávajú, a obmedzili politický vplyv mediálneho publika prostredníctvom:

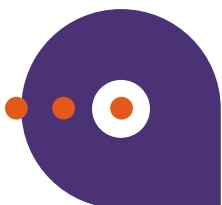
- vytvorenia prísnych protokolov na overovanie a osvedčovanie informácií pre jednotlivcov, združenia a spoločnosti, ktoré majú komerčný účel a/alebo ktoré využívajú verejné finančné prostriedky (napr. na zverejnenie ich právneho postavenia),
- nezávislých médií pre väčšiu rozmanitosť zdrojov; zverejňovania financovania certifikačných štúdií a príjemcov šírenia informácií,
- spustenia kampaní na zvýšenie informovanosti občanov o dôležitosti overovania informácií,
- obmedzenia počtu médií, ktoré môže vlastniť jedna osoba alebo spoločnosť (rádio, televízia, sociálne platformy, noviny atď.),

nástroja „Čierna skrinka“, ktorý musí byť ľahko prístupný verejnosti a musí byť povinný pre osoby alebo spoločnosti, ktoré majú komerčný účel alebo sú financované treťou stranou; títo ľudia alebo spoločnosti budú v prípade dobrovoľného šírenia falšných správ/ nenávistného prejavu sankcionovaní v závislosti od výšky ich celosvetového obratu.

Odôvodnenie:

Šírením dezinformácií sa podnecuje rozdelenie a nenávisť v našej spoločnosti. Zaručením overovania informácií nezávislými orgánmi a financovaním nezávislých médií môžeme nedorozumenia a manipuláciu obmedziť. Transparentnosť zdrojov financovania médií, ktoré využívajú šírenie informácií, posilňuje dôveru verejnosti v médiá. Okrem toho povzbudzovanie občanov, aby zaujali zvedavejší a kritickejší postoj k informáciám, ktoré dostávajú, je nevyhnutné pre spoločnosť, ktorá je tvárou v tvár dezinformáciám informovanejšia a odolnejšia. Tieto prístupy pomáhajú podporovať jednotnejšiu spoločnosť a zabezpečujú pluralitu hlasov v mediálnom priestore.

* „Čierna skrinka“ verzus spoločnosť Mediapart vo Francúzsku: transparentnosť zdrojov, proces overovania, metodika výskumu, kontexty a obmedzenia, vlastníctvo médií a financovanie médií.

Odporúčanie 10: Európa spoznáva vás: participatívne médiá pre občanov

Odporúčame rozšírenie účasti občanov s cieľom legitimizovať mediálny obsah a podporiť spoločnú kultúru vzájomnosti a rešpektu, ktorá odstraňuje nenávisť. Takáto účasť bude založená na troch kanáloch, ktoré sa navzájom dopĺňajú, konkrétne:

participatívne médiá, kde občania prispievajú k redakčným rozhodnutiam. Tento systém bude založený na existujúcich sieťach a spoločnostiach, verejných aj súkromných, ktoré budú prostredníctvom nových fondov dostávať stimuly, aby zverejňovali vysokokvalitné informácie. Miestne kanály budú osobitne cenené ako tie, ktoré sú najbližšie k občanom, a rovnako tak panelové diskusie občanov na miestnej a vnútroštátnej úrovni pričom ich úlohou bude pomôcť pri pochopení ich priorít v týchto oblastiach;

diskusné fórum vo forme kanála na sociálnych médiách s pútavou a používateľsky ústretovou aplikáciou chránenou pravidlami transparentnosti;

online kolaboratívne úložisko na uchovávanie kvalitných správ a diskusií, ktoré má umožniť občanom vybudovať spoločnú históriu vzdelávania mládeže a pokroku v kľúčových témach pre budúcnosť EÚ.

Tento systém bude tlmočiť hodnoty EÚ proti nenávisťným prejavom, ktoré boli predtým vymedzené v spoločnej charte. Orgán s funkciami ombudsmana a etický výbor budú filtrovať obsah, aby sa zabezpečil jeho súlad s týmito hodnotami; treba zväziť aj možnosť využitia umelej inteligencie. Napokon, implementáciu tohto systému bude monitorovať vybraný výbor občanov, ktorý zabezpečí, aby redakčné rozhodnutia neboli vynútené na základe ekonomických alebo ideologických záujmov.

Odôvodnenie:

Ide o dôležité odporúčanie, pretože priamo zahŕňa občanov, čím legitimizuje samotné inštitúcie EÚ prostredníctvom priamej demokracie. Umožní občanom nájsť informácie o tom, čo chcú, a bez toho, aby boli politicky ovplyvňovaní, napríklad s cieľom vynútiť súhlas s národnou vládou. Osobitná pozornosť sa venuje mladším ľuďom, pretože tento mediálny systém takisto zohľadňuje komunikačné prostriedky, ktoré sú im bližšie než tradičné televízne kanály. Podobne aj deti možno zapojiť aj deti prostredníctvom prispôbeného obsahu, ako sú vzdelávacie kurzy alebo hry, v závislosti od veku. Domnievame sa, že tento systém je dôležitý pre úplné odstránenie dezinformácií a nenávisťných prejavov, pretože bude mediálnou platformou, ktorá nebude obsahovať nenávisťné posolstvá. Keďže vieme, že existuje riziko, že ľudia tento systém nebudú používať, budeme musieť zabezpečiť, aby bol atraktívny a pútavý, a to investovaním dostatočných finančných prostriedkov do systému.

Digitálny svet technológie – odporúčania 11 až 14

Odporúčanie 11: Prasknúť bublinu: podpora rôznych pohľadov v sociálnych médiách

V záujme boja proti radikalizácii v online priestore odporúčame, aby platformy sociálnych médií boli poverené diverzifikáciou obsahu zobrazovaného používateľom. Algoritmy často vytvárajú tzv. komnaty ozvien, pretláčajú skreslený obsah a vedú užívateľov do úzkej „kráľčej nory“. Prispôbením algoritmov v snahe prezentovať širšiu škálu názorov, môžeme zabrániť dominancii jedného pohľadu a podporiť vyváženejšie chápanie tém.

Ako? Riešením, ktoré navrhujeme, sa zabezpečuje, že keď používatelia prezerajú extrémistický obsah, algoritmus následne zobrazí obsah zahŕňajúci opačný uhol pohľadu. Tento prístup nabáda používateľov, aby vnímali farebnejší a zložitejší naratív, ktorý im pomôže účinne prasknúť obsahové bubliny, ktoré ich v súčasnosti izolujú.

Táto stratégia nielenže znižuje riziko radikalizácie, ale podporuje aj kritické myslenie a empatiu tým, že používateľov vystavuje rôznym názorom. Vykonávaním tejto zmeny sa sociálne médiá stanú informačne bohatším a vyváženejším miestom, čo prispeje k zdravšiemu online prostrediu pre všetkých.

Odôvodnenie:

Posilnené kritické myslenie: Vystavenie používateľov rôznym perspektívam podporuje kritické myslenie a povzbudzuje jednotlivcov, aby dôkladnejšie hodnotili informácie, čím sa znižuje náchylnosť podľahnúť radikálnym ideológiám.

Menšia polarizácia: Zbúraním komnat ozvien môže tento prístup zmenšiť mieru polarizácie spoločnosti a zároveň podporiť dialóg a porozumenie medzi rôznymi skupinami.

Informovaná verejnosť: Vyváženejší príjem informácií zabezpečuje, že verejnosť je lepšie informovaná o rôznych otázkach, čo vedie k diferencovanejším diskusiám a premyslenejšiemu rozhodovaniu.

Zlepšenie duševného zdravia: Konzumácia pestrého obsahu môže znížiť úzkosť a stres spojený s príjmom opakovaných a potenciálne dráždivých informácií.

Posilnenie demokracie: Spoločnosť, ktorá prichádza do kontaktu s rôznorodými názormi, je lepšie pripravená zapojiť sa do demokratických procesov, čo podporuje zdravšiu a odolnejšiu demokraciu.

Vykonávaním tohto odporúčania sa sociálne médiá stanú platformou pre vzdelávanie a konštruktívnu diskusiu, čo v konečnom dôsledku povedie k informovanejšej, súdržnejšej a empatickejšej spoločnosti.

Odporúčanie 12: Riešenie anonymity v online priestore s cieľom bojovať proti nenávisti

Odporúčame regulovať anonymitu v online priestore, aby boli páchatelia nenávistných prejavov lepšie sledovaní, vyšetrovaní a braní na zodpovednosť príslušnými orgánmi.

Preto odporúčame:

na úrovni EÚ aj členských štátov presadzovať uplatňovanie existujúcich a budúcich nariadení a právnych predpisov,

- zriadiť systému overovania totožnosti na úrovni každého členského štátu, v ktorom sa prostredníctvom štátom spravovaného portálu zhromažďujú minimálne informácie potrebné na identifikáciu osoby. V tomto prípade by mala nastať postupná harmonizácia na úrovni členských štátov EÚ,
- požadovať, aby najdôležitejšie platformy sociálnych médií lepšie spolupracovali s európskymi a vnútroštátnymi orgánmi pri uplatňovaní existujúcich a budúcich právnych predpisov a používaní systému overovania totožnosti,
- zvyšovať informovanosť online používateľov o ich povinnostiach pri zverejňovaní obsahu prostredníctvom novej Európskej charty správania uplatňovanej na najdôležitejších platformách sociálnych médií, ako aj prostredníctvom verejných subjektov, škôl a komunitných skupín.

Odôvodnenie:

Toto odporúčanie je dôležité, pretože množstvo nenávistných prejavov dramaticky narastá, najmä v online priestore. Regulácia anonymity by umožnila ľahšie identifikovať šíritelov nenávistných prejavov na internete a brať ich na zodpovednosť.

Anonymita sa však musí chrániť na základe súčasného chápania slobody prejavu, čím sa zaručí slobodná výmena názorov a postojov v online priestore.

Odporúčanie 13: Európsky preukaz bezpečného surfovania

Odporúčame zaviesť európsky preukaz bezpečného surfovania pre deti od 8 rokov. Tento preukaz by bol k dispozícii aj v prispôsobenej verzii pre staršie vekové skupiny. S týmto preukazom získajú deti zručnosti, ktoré potrebujú na slobodný a bezpečný pohyb po internete a na to, aby dokázali čeliť nenávistnému obsahu v online priestore. Na kurze v školách pod vedením organizácií občianskej spoločnosti by sa deti spôsobom, ktorý je primeraný ich veku, okrem iného naučili:

- Ako môžem rozpoznať a reagovať na nenávistný obsah?
- Na čo si musím dávať pozor, aby som sám/sama (nevedome) nešíril/-a nenávistný obsah?

- Na koho sa môžem obrátiť, ak sa stanem obeťou prejavov nenávisti?
- Kde ležia hranice súkromia?

Kurzy by mali byť zábavné a primerané veku. Školitelia (organizácie občianskej spoločnosti, mimovládne organizácie atď.) by mali byť podporovaní primeraným a potrebným financovaním zo strany EÚ a členských štátov. Školiteľom by sa mali poskytnúť aj spoločné normy týkajúce sa terminológie. Keď deti absolvujú kurz, dostanú európsky preukaz bezpečného surfovania. Na vnútroštátnej úrovni by sa mali podieľať na propagácii a zavedení preukazu rodičia a učители (vzhľadom na jeho dobrovoľný charakter), zatiaľ čo na úrovni EÚ by podpora európskeho preukazu bezpečného surfovania mala byť povinná vo všetkých členských štátoch. Okrem toho by sa malo preskúmať, či by prístup k určitému obsahu na internete mohol byť spojený so získaním vodičského preukazu. Deti, ktoré získali vodičský preukaz, by takisto mali mať možnosť nadväzovať kontakty s inými deťmi z celej EÚ.

Odôvodnenie:

Myslíme si, že táto myšlienka by bola účinná, pretože najmä mladšie deti by boli hrdými držiteľmi európskeho preukazu bezpečného surfovania (podobne ako preukaz vedenia bicykla). Preukaz by pomáhal aj rodičom, ktorí často nemajú potrebné zručnosti na prípravu svojich detí na bezpečné používanie internetu. Aj oni môžu pridať ďalšie podmienky na získanie preukazu (napr. prístup ku konkrétnej online hre). A napokon by sa zavedením európskeho preukazu bezpečného surfovania zabezpečila nízkoprahová medzikultúrna výmena medzi deťmi v Európe, ktorá by zase podporovala toleranciu a empatiu.

Odporúčanie 14: Moderovanie obsahu pomocou umelej inteligencie: ochrana sociálnych médií pred nenávistnými prejavmi

Odporúčame vytvoriť nástroj umelej inteligencie na odhaľovanie nezákonných nenávistných prejavov na platformách sociálnych médií, čím sa zabezpečí súlad s normami EÚ. Funkcie tohto nástroja:

Odhaľovanie a označovanie:

- na základe vymedzení pojmu nezákonných nenávistných prejavov v EÚ odhalí nenávistné prejavy,
- označí príspevky ako potenciálne nenávistné prejavy a informuje tvorcu,
- ľudský moderátor preskúma označené príspevky do 24 hodín,
- uverejní príspevky, ktoré patria do rozsahu slobody prejavu,
- príspevky obsahujúce nezákonné nenávistné prejavy sa zašlú orgánom na trestné stíhanie a následne sa odstraňujú.

Odhaľovanie pred uverejnením:

- odhalí nenávistné prejavy pred uverejnením obsahu,
- bude informovať tvorcov príspevkov, ak sa zdá, že obsahujú nezákonné nenávistné prejavy,
- poskytne tvorcom možnosť problémový obsah revidovať alebo ho aj tak uverejniť,
- po zverejnení ostane obsah označený až do preskúmania človekom, a to s upozornením týkajúcim sa zákonnosti a dôsledkov zverejňovania nenávistných prejavov.
- Povinné zavedenie tohto nástroja v rámci sociálnych médií v EÚ zvýši bezpečnosť na internete, ochráni marginalizované komunity a zabezpečí súlad s predpismi o nenávistných prejavoch a podporí úctivejšie digitálne prostredie.

Odôvodnenie:

Zvýšená ochrana: Tento nástroj na základe umelej inteligencie poskytne spoľahlivú ochranu marginalizovaným skupinám prostredníctvom odhaľovania a zmierňovania nenávistných prejavov pred tým, ako môžu spôsobiť ujmu. Vďaka rýchlej identifikácii a odstráneniu nezákonného obsahu vytvárame bezpečnejšie online prostredie.

Účinnosť a presnosť: Kombinácia odhaľovania na základe umelej inteligencie a ľudského preskúmania zabezpečí vysokú presnosť pri identifikácii nenávistných prejavov pri súčasnom zachovaní slobody prejavu. 24-hodinové preskúmanie vyváži rýchlosť a dôkladnosť a bude minimalizovať šírenie škodlivého obsahu.

Zodpovednosť: Nástroj bude informovať tvorcov obsahu o potenciálnych nenávistných prejavoch a právnych dôsledkoch, a tak podporovať zodpovednosť a informovanosť. Používatelia sú informovaní o tom, čo predstavuje nezákonné nenávistné prejavy, čím sa podnecuje ohľadupľnejšia a úctivejšia komunikácia.

Preventívne opatrenia: Odhaľovanie pred uverejnením umožňuje používateľom revidovať potenciálne škodlivý obsah predtým, ako sa uverejní. Tento proaktívny prístup pomôže predchádzať šíreniu nenávistných prejavov, zníži potrebu trestných opatrení a podporí kultúru rešpektu.

Súlad s právnymi predpismi: Zabezpečením toho, aby platformy sociálnych médií boli v súlade s právnymi predpismi EÚ o nenávistných prejavoch, sa vytvára jednotná norma v celom digitálnom priestore. Touto harmonizáciou sa zjednodušuje presadzovanie práva a posilňuje sa právny rámec proti nenávistným prejavom na internete.

Pozitívna zmena v spoločnosti: Zavedením tohto nástroja sa podporí inkluzívnejšia spoločnosť a väčší rešpekt v nej. Obmedzením šírenia nenávistných prejavov podporujeme rôzne hlasy a perspektívy, posilňujeme sociálnu súdržnosť a vzájomné porozumenie.

Celkovo tento nástroj na základe umelej inteligencie predstavuje významný krok smerom k bezpečnejšiemu a úctivejšiemu online prostrediu, ktorým sa digitálne interakcie zosúlada s hodnotami inkluzívnosti a dôstojnosti.

Vzdelávanie – odporúčania 15 až 17

Odporúčanie 15: Šírenie kultúry diskusie v školách inšpirovanej občianskymi panelovými diskusiami

Odporúčame organizovať mini-diskusie v školách, ako „mini občianske panelové diskusie“ počas vyučovania. Najúčinnnejším spôsobom, ako zapojiť deti do diskusie (nevytvárať „hodinu občianskej výchovy“), je nastaviť iniciatívu v bezpečnom prostredí s podporou vzdelávacej komunity: napríklad vedúcich, asistentov a učiteľov. Napríklad organizovanie diskusie o jedle v jedálni, venovanie pozornosti zvykom v rámci rôznych náboženstiev, je spôsob, ako viesť diskusie o konkrétnych témach, ktoré každodenne ovplyvňujú deti, a využívať odborné znalosti ľudí v škole, ako sú pracovníci v jedálni a kuchári. Do procesu vysvetľovania svojej práce deťom by sa mohli zapojiť aj osoby pochádzajúce z iného prostredia, ktoré nie je striktné spojené so vzdelávacím sektorom (t. j. polícia). Pokiaľ ide o témy, na ktoré sa vzťahujú tieto diskusie a v ktorých chcú deti prehĺbiť svoje chápanie, mali by sme sa poradiť priamo s deťmi. Deti dokážu diskutovať o akejkoľvek téme, pokiaľ je vhodná a prispôbená ich úrovni. S cieľom spoločne využívať tieto skúsenosti a kultúru diskusie v celej Európskej únii by mohli byť účinné partnerstvá medzi

školami. Napríklad počas výmen by mohli školskí delegáti, ktorí sa zúčastnili na diskusii, cestovať a podeliť sa o svoje skúsenosti a názory s ostatnými školskými delegátmi z európskych krajín. „Výsledky“ týchto diskusií by mohli prispieť k občianskej platforme pre deti.

Odôvodnenie:

Mladí ľudia sú otvorenejší a schopní akceptovať rôzne názory, čo je kľúčovým aspektom boja proti nenávisti. Deti preto musia byť informované o občianskej kultúre a občianskej angažovanosti počas školskej dochádzky (vo veku od 6 do 16 rokov). Tieto „panelové diskusie“ organizované v škole by mali byť nástrojom odbornej prípravy pre deti. Kultúra účasti a zručnosti vyvinuté počas týchto diskusií môžu byť užitočné počas celého ich života. Účinné by mohli byť programy partnerstiev medzi školami, pretože sa tým úplne nemenia vzdelávacie programy členských štátov, ale realizuje sa spoločná iniciatíva zameraná na zvýšenie kritického myslenia a porozumenia medzi európskymi deťmi.

Odporúčanie 16: Posilniť sociálne a emocionálne zručnosti detí a mládeže, aby sa predchádzalo nenávisti

Žiadame o zavedenie krátkodobých a strednodobých opatrení na posilnenie emocionálnych a sociálnych zručností detí. Na tento účel odporúčame zlepšiť vzdelávacie prostredie v školách a ponúkať aktivity ako divadlo, umenie, nenásilná komunikácia a občianska výchova v školách a školskom prostredí s cieľom učiť o kritickom myslení, empatii a emocionálnych zručnostiach. V krátkodobom horizonte požadujeme viac výskumných štúdií lepšej kvality o vplyve činností, ktoré navrhujeme na predchádzanie nenávisti. V krátkodobom a strednodobom horizonte žiadame, aby sa preorientovala priorita programov ako ERASMUS+, Občania, rovnosť, práva a hodnoty (CERV) alebo programov financovaných zo štrukturálnych fondov EÚ na podporu týchto činností zameraných na predchádzanie nenávisti v školách a v ich okolí. Európska komisia by mala aktívne vytyčovať tieto priority a oznamovať ich vo veľkom rozsahu (napr. vydávaním odporúčaní členským štátom a výzvami na predkladanie projektov) a spolupracovať s UNESCO a Radou Európy v záujme synchronizácie s ich príslušnými programami. Školy, učitelia a miestni činitelia by potom mohli tieto finančné prostriedky použiť na spustenie týchto činností. V záujme zvýšenia sociálneho začlenenia by mali byť činnosti pre všetkých bezplatné. Po približne piatich rokoch požadujeme dôkladné posúdenie s cieľom prehodnotiť opatrenia a určiť, či boli účinné. To by mohlo viesť k zvýšeniu kapacity EÚ v oblasti prevencie nenávisti v školách.

Odôvodnenie:

V súčasnom vzdelávacom systéme sa otázky emocionálnych a sociálnych zručností neberú dostatočne vážne. Školy sú takisto miestom, kde sa vyskytujú prejavy nenávisti. Deti nie sú dobre pripravené vyrásť v dospelých ľudí, ktorí si uvedomujú svoje emócie. Školy sú miestom, kam chodia všetky deti a môžu sa tam naučiť, ako spolu žiť. Vytvorenie dobrej vzdelávacej atmosféry je najlepší spôsob, ako nenávisti predchádzať. Spoznávanie seba a iných umožňuje lepšie kritické a sebakritické myslenie a väčšiu toleranciu. Aktivity ako divadlo, tanec, nenásilná komunikácia sú dobrými spôsobmi, ako tieto zručnosti nadobudnúť.

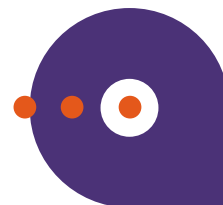
Odporúčanie 17: Vzdelávanie o nenásilnej komunikácii pre všetky generácie, všetky národy

Odporúčame: aby sa v krátkodobom horizonte vytvorili usmernenia o nenásilnej komunikácii (inšpirované dokumentmi ako príručka „Od nenávistných prejavov k nenásilnej komunikácii“) prispôbené ako vzdelávacie materiál pre mládež a dospelých;

- aby členské štáty v strednodobom horizonte pripravili kurzy o nenásilnej komunikácii, ktorými sa doplnia dávky v nezamestnanosti pre dospelých,
- aby členské štáty v strednodobom horizonte pripravili vzdelávacie materiály pre zamestnancov,
- aby na úrovni EÚ v krátkodobom horizonte vznikli videá o troch pojmoch (TOLERANCIA – LÁSKAVOSŤ – ODPUSTENIE) v rámci mediálneho obsahu,
- aby školy v strednodobom horizonte ponúkli rodičom možnosti vzdelávať sa o nenásilnej komunikácii (napr. v školách),
- aby sa na úrovni EÚ v strednodobom a dlhodobom horizonte prijali súvisiace úpravy textov (napr. v rámci odbornej prípravy a skúšok): nenásilná komunikácia by mala byť základnou súčasťou nášho jazyka,
- aby členské štáty v dlhodobom horizonte zabezpečili začlenenie metodiky nenásilnej komunikácie do procesov reintegrácie väzňov.

Odôvodnenie:

Komunikácia je jedným z najdôležitejších prostriedkov na to, aby nám v živote rozumeli, ale nikde sa nevyučuje. Ak sa táto zručnosť bude vyučovať, bude medzi ľuďmi oveľa menej konfliktov a sporov. Uvedomenie si vlastných pocitov, introspekcie a súcitu s ostatnými. Ak by sa takéto vyučovanie zaviedlo, v Európe by bolo oveľa menej nenávisti. Prejavy nenávisti v súčasnosti vrcholia, odtiaľ by sme mali zaznamenať pokles. Lepšia komunikácia vedie k lepšej spolupráci, ktorá by viedla k jednotnejšej Európe.

Účasť občanov a sociálne začlenenie – odporúčania 18 až 21

Odporúčanie 18:

Vytvorenie európskych panelových diskusií občanov pre mladých ľudí (vo veku 16 – 25 rokov) na boj proti nenávisti

Európske panelové diskusie občanov pre mladých ľudí by mali ako súčasť európske panelové diskusie občanov uplatňovať náhodný výberový proces, pretože vedie k zastúpeniu rôznych skupín. V rámci panelových diskusií by sa mali rozoberať témy, ktoré súvisia s výzvami a príležitosťami, ktorým čelia mladí ľudia (t. j. šikanovanie, tolerancia, rešpekt, stereotypy a sociálne začlenenie). V týchto panelových diskusiách by sa mali mladí ľudia uplatniť ako odborníci na prehĺbenie chápania zásadných otázok a prezentovať svoje názory na úrovni EÚ. Napríklad mladí ľudia zapojení do antidiskriminačných združení alebo združení na integráciu migrantov by v rámci mládežníckych panelových diskusií mohli pôsobiť ako „odborníci“ a „zdroje informácií“. Tieto panelové diskusie by sa mali podporovať v rámci platformy na zapojenie občanov (ktorú treba prehodnotiť, aby bola interaktívnejšia, viac „cool“ a lepšie spropagovaná).

Odôvodnenie:

Mladí ľudia sa často nezaujímajú o politiku a ich volebná účasť klesá. Ich politickí zástupcovia (či už na vnútroštátnej alebo európskej úrovni) sú volení staršími ľuďmi. Na účely oboznámenia s politickou diskusiou, informovanosti o tom, čo Európska únia robí, a vzbudenie záujmu o ňu, by účasť v rámci panelovej diskusie európskych občanov, ako je naša, mohla byť zaujímavým nástrojom na podporu trvalejšieho zapojenia. Európska úroveň je kľúčová, pretože v mnohých členských štátoch je vízia Európskej únie zredukovaná na to, že „Brusel rozhodne.“ Brusel je vnímaný ako „veľký šéf, ktorý veľa rozkazuje.“ Experimentovanie s panelovou diskusiou občanov by mohlo mladým ľuďom umožniť cítiť sa bližšie k Európe a iným mladým Európanom. Keďže mladí ľudia patria medzi hlavné obeť nenávisti, je nevyhnutné zamerať sa na nich.

Odporúčanie 19:

Rozvoj dobrovoľníckych občianskych služieb v miestnych komunitách pre dospelých

Musí sa poskytnúť čas na účasť na týchto dobrovoľníckych činnostiach, napríklad platené voľno z práce vyhradené osobitne na občiansku angažovanosť. Zároveň musíme brať do úvahy samostatne zárobkovo činné osoby. Hospodárske prínosy by mohli byť veľkou motiváciou na zvýšenie občianskej angažovanosti medzi

rôznymi kategóriami (napr. zníženie daní). A napokon, na úrovni EÚ by sa mal podporovať význam miestnych iniciatív: EÚ by mohla stimulovať a podporovať tieto miestne iniciatívy v celej Európe a poskytovať skúsenosti a finančnú podporu. Trvanie tejto dobrovoľníckej služby by bolo v prípade zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činných osôb kratšie ako program Erasmus (napríklad jeden týždeň).

Odôvodnenie:

Na boj proti nenávisti je veľmi dôležitá miestna úroveň a miestne komunity sú cennou podporou sociálnej súdržnosti. Dobrovoľníctvo v združeních, ktoré napríklad podporujú integráciu, by malo byť prístupné pre všetky vekové kategórie. Európska únia by mohla podporiť tieto iniciatívy na boj proti nenávisti na miestnej úrovni a umožniť výmenu skúseností medzi rôznymi miestnymi aktérmi.

Odporúčanie 20:

Pomoc pri návrate k zmyslu života

Odporúčame, aby EÚ podporovala vytváranie komunitných priestorov na podporu marginalizovaných ľudí. Táto pomoc môže byť sprostredkovaná v rôznych smeroch v závislosti od potrieb jednotlivca. Odporúčame, aby ľudia dostávali príležitosť nájsť si takú prácu, ktorá bude zabezpečovať ich osobnú autonómiu a stabilitu, a zároveň aby sa poskytovala osobitná podpora tým skupinám, ktoré majú ťažkosti s prístupom na trh práce, napríklad osobám so zdravotným postihnutím, utečencom, bezdomovcom, zneužívaným osobám atď. Osobitná pomoc v týchto prípadoch by mohla spočívať v príprave na podanie žiadosti o zamestnanie, pohovory, v schopnosti udržiavať osobnú hygienu a zabezpečiť si vhodné oblečenie na prácu.

Na tento druh iniciatív vedených komunitou by sa mohli určiť verejné finančné prostriedky, pričom by sa mohli využiť siete solidarity a dobrovoľnícke iniciatívy, ktoré už existujú v komunite, takže finančné investície by boli udržateľné pre verejné rozpočty. Mal by sa prijať záväzok, aby sa zachovali dlhodobé podmienky financovania centier.

Tieto iniciatívy v oblasti solidarity a podpory by mali spoločne zahŕňať dve potreby: na jednej strane poskytovanie špecializovanej pomoci konkrétnym skupinám, ktoré môžu mať osobitné potreby, a na druhej strane otvorenosť rôznym marginalizovaným skupinám bez uprednostňovania alebo preferencií, ktoré môžu prispieť k ďalšej nenávisti a diskriminácii.

Osobitnú a okamžitú pomoc možno nájsť v týchto centrách podľa jednotlivých prípadov s podporou riadne vyškolených dobrovoľníkov a/alebo odborníkov, ktorí môžu ľudí nasmerovať na miesta, kde môžu dostať osobitnú pomoc. Pomoc sa môže poskytovať nielen ľuďom z marginalizovaných skupín, ale každému, koho životné okolnosti alebo osobná situácia môžu vyžadovať podporu.

V týchto komunitných centrách sa môžu konať aj semináre, aktivity, medzikultúrne výmeny, podujatia a oslavy, ktoré pomáhajú vytvárať zmysel pre komunitu a prekonávať prekážky diskriminácie. Tieto priestory by mali byť prispôbené pre ľudí tak, aby sa tam cítili vítaní a v pohodlí.

Mal by existovať vzájomný záväzok medzi centrom, ktoré poskytne pomoc, a príjemcom, ktorý musí dosiahnuť dohodnuté výsledky v určitom časovom rámci. Riešenie osobitných prípadov si môže vyžadovať dlhší čas, podľa jednotlivých posúdení odborníkov.

Odôvodnenie:

Ide o dôležitú vec, pretože ľuďom by sa príchodom do týchto komunitných centier výrazne zľahčila situácia. Centrá by predstavovali niečo nové, ponúkli nádej a inšpiráciu. Znamenalo by to zlepšenie duševného zdravia, pomoc ľuďom s domácimi problémami, poskytnutie strechy nad hlavou pre všetkých ľudí v zlej situácii, ktorá by sa tým sčasti vyriešila, uplatnenie základného práva viesť dôstojný život a pomoc pri hľadaní zmyslu. Je to dôležité, pretože ľudia sa môžu navzájom ovplyvňovať, budovať vzťahy a pochopiť problémy toho druhého. Ľudia by sa necítili stigmatizovaní alebo „onálepkovaní“. Musíme byť znova ľuďmi (nielen zrýchľovaním technológie na úkor humanizácie). Ľudia potrebujú príležitosti a toto odporúčanie by mohlo vytvoriť príležitosti na prácu.

Odporúčanie by mohlo podporiť inkluzívnejšiu, spravodlivejšiu, rovnoprávnejšiu, zmysluplnejšiu a empatickejšiu spoločnosť, v ktorej sa každý môže rovnako podieľať na živote spoločnosti a v ktorej nepovažujeme problémy ako chudoba a bezdomovecstvo za čosi bežné, pretože vytvárajú nenávisť.

Toto odporúčanie by mohlo pomôcť spoločnosti na miestnej úrovni. Pokiaľ ide o vplyv, musíme poskytnúť

globálne odpovede na globálne otázky. Vplyv by sa spočiatku prejavoval v malom.

Môžu sa objaviť riziká, ak sociálni pracovníci nebudú vybavení na vykonávanie práce a ak myšlienka nebude vhodne skoncipovaná. Iné riziká by mohli byť finančné, jazykové alebo súvisiace s integráciou.

Odporúčanie 21:

Hľadajú sa ľudia: riešenie sociálnej nerovnosti v boji proti nenávisti v EÚ

Sociálna nerovnosť, ako sa uvádza vo vymedzení problému, predstavuje jednu z kľúčových príčin nenávisti v našej spoločnosti. Napriek svojmu významu inštitúcie EÚ a členské štáty tento problém doteraz neriešia primerane, čo zdôrazňuje potrebu komplexného výskumu financovaného EÚ v snahe identifikovať a riešiť prepojenia medzi sociálnou nerovnosťou a nenávisťou.

Pochopenie týchto prepojení je nevyhnutné na vypracovanie účinných politík a intervencií. Bez spoľahlivých empirických dôkazov založených na kvalitatívnych a kvantitatívnych údajoch môže byť úsilie o riešenie sociálnej nerovnosti nesprávne nasmerované alebo neúčinné. Zapojenie sociálnych organizácií do zberu údajov zabezpečí, že údaje budú odrážať realitu tých, ktorí sú najviac postihnutí nerovnosťou, a poskytnú presnejší a relevantnejší základ pre výskum s prístupom zdola nahor. Priebežné uverejňovanie týchto zistení bude podkladom pre prebiehajúce úsilie. Výsledky štúdií sa môžu začleniť do kampaní na zvyšovanie informovanosti.

Odôvodnenie:

Vypracovanie usmernení a kampaní založených na dôkladnom výskume umožňuje cieľené opatrenia zamerané na konkrétne spôsoby, akými sociálna nerovnosť podporuje nenávisť. Tento strategický prístup môže výrazne znížiť sociálne napätie a podporiť sociálnu súdržnosť, ako aj umožniť systémovú zmenu.

Zber údajov o vplyve pozitívnych opatrení a neustále uverejňovanie zistení podporuje transparentnosť a zodpovednosť. Tento proces nielen informuje tvorcov politík a zainteresované strany, ale buduje aj dôveru verejnosti a podporuje úsilie o spoluprácu pri riešení sociálnej nerovnosti.

Stanovením noriem pre overené, dôveryhodné údaje a harmonizovanou metodikou spolu so zahrnutím osobných názorov, ako aj kvantitatívnych a kvalitatívnych údajov sa zabezpečuje spoľahlivosť a komplexnosť výskumu.

Riešenie sociálnej nerovnosti prostredníctvom komplexného výskumu a zberu údajov má zásadný význam pre zmiernenie nenávisti a podporu súdržnejšej spoločnosti v rámci EÚ. Tento prístup poskytuje potrebné poznatky a nástroje na rozvoj účinných politík a intervencií a v konečnom dôsledku prispieva k spravodlivejšiemu a harmonickejšiemu sociálnemu prostrediu.

4.2.1. Posúdenie odporúčaní

V posledný deň rokovania boli zúčastnení občania požiadaní, aby ohodnotili každé z 21 odporúčaní. Tu je prehľad výsledkov tohto hlasovania, pričom odporúčania sú zoradené podľa miery podpory.

PORADIE	Č. odporúčaní	Názov odporúčania	Úroveň podpory (priemerne na stupnici od 1 do 6)	Miera schválenia (podiel hlasov)
1	4	Tréning tolerancie (T4T)	5,23	97,7 %
2	15	Šírenie kultúry diskusie v školách inšpirovanej občianskymi panelovými diskusiami	5,20	89,9 %
3	1	Jedna Európa, jedna definícia: kriminalizácia nenávisťného prejavu	5,09	91,2 %
4	2	Európsky protokol o účinnej reakcii na oznámenia o trestných činoch z nenávisťi	5,04	90,6 %
5	18	Vytvorenie európskych panelových diskusií občanov pre mladých ľudí (vo veku 16 – 25 rokov) na boj proti nenávisťi	5,01	89,2 %
6	16	Posilniť sociálne a emocionálne zručnosti detí a mládeže, aby sa predchádzalo nenávisťi	5,00	90,2 %
7	3	Národný úrad pre boj proti nenávisťi v členských štátoch	5,00	87,1 %
8	5	Zvyšovať informovanosť o nenávisťi a existujúcich opatreniach a možnostiach na boj proti nej pomocou verejných kampaní	4,88	89,5 %
9	17	Vzdelávanie o nenásilnej komunikácii pre všetky generácie, všetky národy	4,85	88,0 %
10	9	Spoľahlivosť, fakty a transparentnosť: overovanie a objasňovanie financovania informácií	4,83	80,0 %
11	19	Rozvoj dobrovoľníckych občianskych služieb v miestnych komunitách pre dospelých	4,77	85,5 %
12	11	Prasknúť bublinu: podpora rôznych pohľadov v sociálnych médiách	4,74	82,4 %
13	20	Pomoc pri návrate k zmyslu života	4,72	85,6 %
14	6	Reklama proti nenávisťi	4,68	81,8 %
15	14	Moderovanie obsahu pomocou umelej inteligencie: ochrana sociálnych médií pred nenávisťnými prejavmi	4,66	79,6 %
16	21	Hľadajú sa ľudia: riešenie sociálnej nerovnosti v boji proti nenávisťi v EÚ	4,59	81,0 %
17	8	Zriadenie nezávislého výboru pre dôveryhodnosť	4,57	80,4 %
18	13	Európsky preukaz bezpečného surfovania	4,50	76,2 %
19	12	Riešenie anonymity v online priestore s cieľom bojovať proti nenávisťi	4,48	74,5 %
20	7	Vytvorenie celoeurópskej platformy spájajúcej informácie, zdroje, opatrenia a systémy podpory týkajúce sa boja proti nenávisťi	4,45	78,2 %
21	10	Európa spoznáva vás: participatívne médiá pre občanov	4,18	68,3 %

4.2.2. Prehľad zasadnutí

Program a zhrnutie jednotlivých zasadnutí nájdete [tu](#).

4.2.3. Konzorcium dodávateľov

Dodávatelia spolupracovali na návrhu a realizácii tejto novej generácie európskych panelových diskusií občanov.

- Harris Interactive a Sortition Foundation: nábor občanov.
- VO Europe: komunikácia, pomoc a všetky organizačné aspekty troch zasadnutí.
- Komunikačný tím – Been There Done That, WaterBear a Scope: komunikačná stratégia vrátane tvorby, prekladu a šírenia rôznorodého obsahu na sociálnych sieťach a výroby dokumentárneho filmu.

4.2.4. Poradný tím (Ifok a Missions Publiques)

Partneri poradného tímu spolu s GR COMM spojili svoje know-how s cieľom navrhnuť celkový participatívny proces a metodiku na každé zasadnutie. Zároveň zabezpečili aj celkové moderovanie a vedenie skupinovej práce a dohliadali na podávanie správ o výsledkoch.

OBRÁŤTE SA NA EÚ

Osobne

V rámci celej EÚ existujú stovky centier Europe Direct. Adresu centra najbližšieho k vám nájdete online (europa.eu/european-union/contact/meet-us_sk).

Telefonicky alebo písomne

Europe Direct je služba, ktorá odpovedá na vaše otázky o Európskej únii. Túto službu môžete kontaktovať:

- prostredníctvom bezplatného telefónneho čísla: 00 800 6 7 8 9 10 11 (niektorí operátori môžu tieto hovory spoľatňovať),
- prostredníctvom štandardného telefónneho čísla: +32 22999696,
- prostredníctvom formulára na: europa.eu/european-union/contact/write-us_sk.

VYHĽADÁVANIE INFORMÁCIÍ O EÚ

Online

Informácie o Európskej únii sú dostupné vo všetkých úradných jazykoch Európskej únie na webovej stránke Europa (european-union.europa.eu).

Publikácie EÚ

Publikácie EÚ si môžete pozrieť alebo objednať na webovej stránke op.europa.eu/sk/publications. Ak chcete získať viac výtlačkov bezplatných publikácií, obráťte sa na službu Europe Direct alebo vaše miestne dokumentačné centrum (europa.eu/european-union/contact/meet-us_sk).

Právo EÚ a súvisiace dokumenty

Prístup k právnym informáciám EÚ vrátane všetkých právnych predpisov EÚ od roku 1951 vo všetkých úradných jazykoch nájdete na webovej stránke EUR-Lexu (eur-lex.europa.eu).

Otvorené údaje EÚ

Portál data.europa.eu poskytuje prístup k otvoreným súborom údajov – datasetom z inštitúcií, orgánov a agentúr EÚ. Dáta možno stiahnuť a opätovne bezplatne použiť na komerčné aj nekomerčné účely. Portál poskytuje prístup aj k mnohým súborom údajov – datasetom z európskych krajín.

Publications Office
of the European Union